

Delibáb

30
Fillér

II. évfolyam 48 szám
Budapest 1928 december 1
Megjelenik minden szombaton

(Art. foto)

LAZAR Mária

Itt a karácsony! — Meglepő alkalom!

Budapest

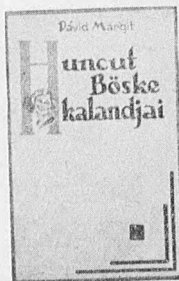

Andersen meséi
 Bechstein meséi
 F. H. Burnett: A kis lord ..
 Camp és Cooper: A tenger
 réme
 50 mese, 200 kép
 Mek-Mek Fáni, gyönyörű ké-
 pes mesekönyv
 Jónás utazása. Bájjos tündér-
 mesék
 Mókus Marci, Róka Rudi hu-
 moros kalandjai
 Borzas Berci kalandjai
 Pista és Mariska 70 meséje ..
 Juci és egyéb tündérmesék ..

India teljes leírása 2 vastos kö-
 tetben, díszes kivitel. Mindkét
 kötet ára 10 pengő. Portó 70 fillér.
 Utánvétellel 40 fillérral drágább

Egy kötet ára bérmentve 1 pengő 20 fillér

P. Ábrahám Ernő és Farkas Emőd:
 Volt egyszer
 Barna Jónás: Feltámadt hősök
 Barna Jónás: Rabláncon
 Barátosi Balogh Benedek; Három szé-
 kely diák kalandos utazásai
 Csángó Teofil dr.: Utazás a Marsba ..
 Dávid Margit: Huncut Böske kalandjai
 Ego: Balogh-lányok
 Endrei Zalán: Csodaszép tündérmesék
 Ezeregyéjszaka regéi
 Farkas Emőd: Diákhősök 48-ban ...
 Farkas Emőd: Egy rossz fiú története
 Forray Dezső: Egy kocsis fia
 G. Galamb Margit: Piroska története

Egy kötet ára bérmentve 2 pengő 90 fillér

Tibet nagyszerű le-
 írása. Ára díszkötés-
 ben 3 pengő 50 fillér
 bérmentve. Utánvétellel
 40 fillérral drágább

Nélkülözhetetlen könyvek

160 oldalon sorolja fel a cuk-
 rászat receptjeit. Ára kötve,
 1 pengő 20 fillér, bérmentve

Különféle bűvészmutatványokat
 tartalmazó könyv 500 ábrával.
 Ára kötve 5 pengő, portó 50 fillér,
 utánvétellel 40 fillérral drágább

Szegeci szakácskönyv több
 mint 300 recepttel, díszesen
 kötve, ára 3 pengő 40 fillér
 bérmentve

Ezen művek megrendelhetők a Tolnai Világlapja kiadóhivatalában, Buda-
 pest, VII. kerület, Dohány uca 12 szám és minden könyvkereskedésben

30
fillér

a nagy z

Déliab

30
fillér

Megfelenik minden szombaton

Schubert Ferenc,

a nagy zeneszerző születésének százéves évfordulóját ünnepli az egész világ. A jubiláris ünnepségekből Magyarország is kivette részét

om!

vaskos kö-
l. Mindket
ort 670 fill.
el drágább

EJTELMES

yszerű le-
diszkótes-
ő 50 fillér
Utánvétel
drágább

könyv több
el, díszesen
ő 40 fillér
ve

an, Buda-
skedésben

Schubert centennárium az Operaházban

Az egész világon most lezajló centennáris Schubert-ünnepségekbe Budapest Operaháza is méltó módon kapcsolódott bele. Egy szimfóniát, egy kis vígoperát és egy eredeti balettet adott elő.

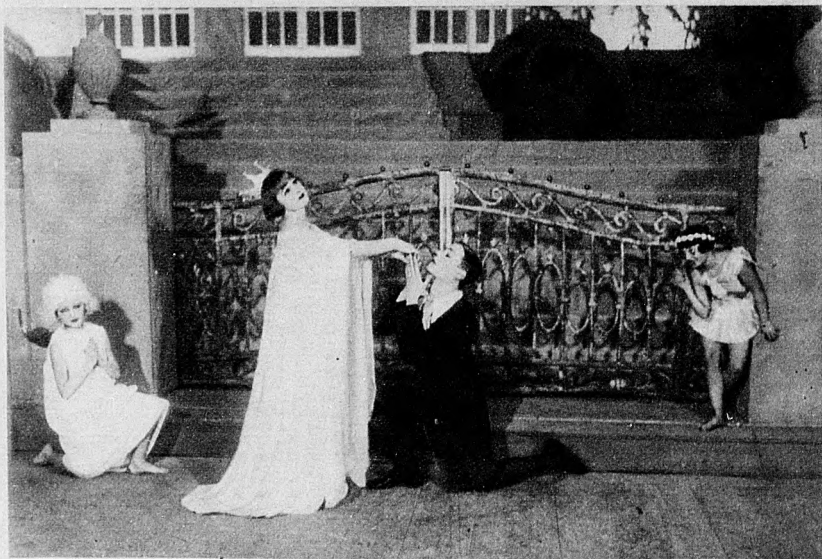
Már beszámolónk elején azon kell kezdenünk, hogy az előadott művek közül a *h-moll szimfónia* váltotta ki a legigazabb hatást.

Zeneileg igen nagy örömet szerzett a „*Múzsa csókja*” címmel előadott kis táncjáték is. A legnagyobb érdeklődés ennek a darabnak az előadását kísérte, mert ez *ősbemutató*nak számít. És ha a zenéhez komponált mesét nem is, de a zongoradarabok zenekari feldolgozását biztosan átveszi a külföld. Schubert ragyogó zongoramuzsikáját hangszerelte zenekarra *Dohnányi Ernő*. Nem hisszük, hogy a ma élő muzsikuskok közül bárki is megközelíthetné Doh-

nányit a schuberti zene megértésében.

A színpadi rész — sajnos — nincs arányban a zenekar teljesítményével. *Dohnányiné Galafrés Etza* írta a balet meséjét. Ez a mese öreg sablonok komplikált feltalálásából áll. A költő és a herceg között légiés szerelem szövődik, de a táncosnő, akiről nem tudni biztosan, hogy a profán Érzékséget vagy a pajzán Művészetet szimbolizálja, eltántorítja. A hercegnek elhagyja a költőt, aki bánatában írni kezd és a művészetben leli vigasztalódását.

Lehetséges, hogy Schuberthez nem illik modern mese — modern kivitelben. De az ember mégis csak elásítja magát, mikor ezerkilencszázhuszonnyolcban a legrégebb és legnaivabb balettszökecselésekkel akarnak a zenének kifejezést adni.

Mátrai Irén és Brada Ede
Operaház — A Múzsa csókja (Foto Vajda M. Pál)

Nagy Margit
Operaház — Cselre eselt (Foto Vajda M. Pál)

báb

m

rtésé-

nincs
vével.
ballet
lónok
költő
relem
nem
széki-
szim-
ő el-
írni
zталó-

nem
elben.
ma-
yolc-
alett-
nének

A balettkar a rárótt feladatot persze jól oldotta meg: *Mátrai Irén, Szalay Karola, Dören Hedvig, Boócz Mihály, Brada Ede* tetszettek. *Brada Rezső* egy fokkal kevésbé. Arca: nem költő arca. Talán rosszúl volt maszkírozva. A színpad beállításában azonban igen szép. *Oláh Gusztáv* kitűnő mese-színeket talált úgy vázsonban, mint világitásban.

A „*Cselre csell*” címen átdolgozott hosszabb egyfelvonásos opera nem tartozik Schubert legjobb munkái közé, de mint zenei és történelmi kuriózum mindenképpen megérdemelte az előadást. Még csak azt se lehet

Halász Gitta

Operaház — Cselre csell (Foto Vajda M. Pál)

mondani, hogy bohózat; inkább: adoma. A darab groteszk, mégse nevetet, csak mosolyogtat.

Az Operaház teljesítménye itt is elsőrangú. Túlzássok nélkül, stílusban tartva mókázzák és éneklük végig a darabot. *Lauriszló Lajos* és *Halász Gitta* kettőse kiemelkednek az együttesből. *Haselbeck Olga* megjelenésével és próza-szövegével egyaránt komikus *Malecky, Rösler, Bársony Dóra* kitűnően egészítik ki az együttest.

Szemere Árpád rendezései és *Rékai Nándor* vezénylése teszük teljessé az Operaház sikerét. —thó.

Tóth Erzs, Bársony Dóra, Haselbeck Olga és Nagy Margit
Operaház — Cselre csell (Foto Vajda M. Pál)

A

Cseh
rosain
ottani
miért
felvoná
de a c
Anton
amint
zi — G

Ez
álnév.
ren =
zával.
Weiss
darab
Mert n
éves. A
magyar
madsz
azért,
éves m
minden
érvény
legneh

Csel
Weiss
hát
hős s
érdem
lalkozz
Délbál
beszélh

A
fogly
letterv
nes p
nak le
reicher

Mik
szük:
csupas
„Anto
gyárt

Egy
Mik
elpirul
volna
még n

itt —
végezt
gyok.
éven

A tizennyolcéves drámaíró

Reichenberg, 1928 november.

Csehszlovákia legjelentékenyebb városainak egyikében, Reichenbergben, az ottani városi színház a napokban premiért tartott. Az „Anton” című négyfelvonásos színmű került előadásra — de a darab hőse nem a címszereplő Anton (Antal) volt, hanem a szerző,

amint a színlap jelzi — Gera Wendren.

Ez persze csak álnév. Gera Wendren = Weissner Gézával. Hogy mért Weissner Géza a darab hőse? Ad 1.: Mert mindössze 18 éves. Ad 2.: Mert magyar fiú. Harmadszor pedig azért, mert egy 18 éves magyar írónak mindenhol nehéz érvényesülni — de legnehezebb éppen

Csehországban.

Weissner Géza tehát háromszoros hő s igazán megérdemli, hogy foglalkozzunk vele. A

Délbáb munkatársának alkalmá volt beszélni a 18 éves magyar drámaíróval.

A „mester” rajzolásával foglalkozva, mikor felkerestük. Nem díszletterveket, kosztümöket — oh nem, színes perkálszoknyaanyagok mintázásainak terveit rajzolta. Lévén ő az egyik reichenbergi textilgyár technikusá.

Mikor üdvözlésünkre feláll, azt hisszük: tévedés. Ez, ez a fehérképű, csupaszarcú gyerek írta volna az „Anton”-t, melynek tartalmát minigyárt itt elmondhatjuk:

Egy férfi hányatott, bűnös élete.

Mikor megtudja, miért jöttünk, fülig elpirul. Mintha illetlenséget követett volna el. Nehezen lehet szólásra bírni, még nines hozzászokva az interjúkhoz:

— Tizennégy éves korom óta élek itt — meséli aztán. — Textiliskolát végeztem, azóta ebben a gyárban vagyok. Szüleim Pesten vannak, minden évben felkeresem őket.

— Mikor írta a darabot?

— Körülbelül egy fél éve. Nem is gondoltam rá, hogy elő fogják adni. Hogy ez hogy történt? A gyártulajdonos — aki tudta, hogy irdogálok — egy ízben meghívott vacsorára. Vendége volt többek között a színház rendezője, titkára és több tagja is. Fel kellett olvasnom az „Antal”-t (ez a magyar címe). Csehül mondtam el. Annyira elnyerte a tetszésüket, hogy...

A többit már tudjuk!

— Egyébként a darabot — folytatja Weissner Géza — végignézte már az egyik prágai színház igazgatója is. Már jelezte, hogy

lekötí a darabot a színháza számára.

— No és mi lesz a textilességgel?

— Szorgalmasan folytatom tovább!

Az irodalom nekem csak melléktoglalkozás lesz.

Nagyon nyugodtan és meggyőződésszerűen hangon mondja ezt a 18 éves fiú. Ez aztán reális gondolkodás!

— És miért kellett álnév?

A válasz elég meglepő:

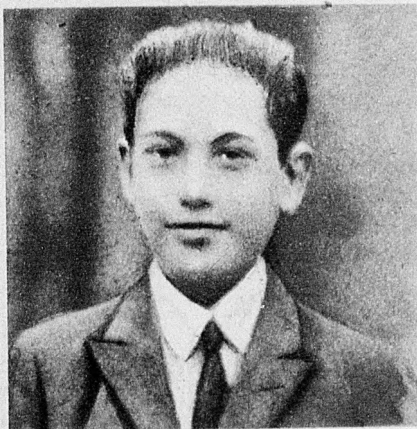
— Hogy szüleim ne tudják meg. Azt híhelnék még, hogy dologkerülő, léha fráter lettem.

Mégint elpirult. Ugy áll itt, mint egy gimnazista, aki fél hazamenni, mert a tanárai rajtakapták, hogy engedély nélkül színházban volt.

— Otthon még nem tudják... jobb is így — dadogja.

Ezúton adatik tehát tudtára Weissner Simonnak, hogy Reichenbergben élő fia színdarabot írt. És legyen nyugodt, Weissner papa, azért a „kölyökből” még egész jóra való, tisztességes ember lehet.

(b. e.)

Weissner Géza

PARNA SZUS

XL. Szekula Jenő

Legújabbán az „Éden a pokol fölött” című katonaregényével aratott nagy sikert. A közönség hetek alatt kapdosta széjjel a könyvet és méltán, mert új regénye a világ háborús irodalmának egyik legtisztább, legköltőibb alkotása.

Katonai tárgyú regényein és elbeszélésein kívül legnagyobb sikere ókori vonatkozású tanulmányainak és regényeinek voltak. Ilyen a „Római nő és a rabszolga”, amelyben Aquinkum romvilágát támasztja életre. De nagy népszerűségét főleg tárcáinak köszönheti, amelyek napilapjaink hasábjain látnak napvilágot.

Legutóbb „A fekete báró” című nálunk is nagyon népszerű regénye jelent meg a prágai *Illustrovani hasábjain*, melyet Mayerhoffer G. N., az ismert Jókai-fordító fordított le.

— Messze délen születtem, a legfeketebb földön — mondja Szekula Jenő. — Bácsországban, Kula nevű mezővárosban a Ferenc József-esztorna partján. Talán innen ered elmulthatatlan szerelmem az Alföld iránt és idegenkedésem, félelmem a hegyektől. Emlékszem, már hírlapíró voltam, mikor hosszabb külföldi útról visszatérve, Bács megyén átutaztam. A vonat ablakából megpillantottam a szállásokat, a réteket, a hatalmas hóarcú ökröket és sirva fakadtam a megindultságtól.

Erősen nemzetiségektől lakott vidéken nőttem föl, szerbek és svábok éltek ott. Magam is sváb elemibe jártam, mégsem tudtam megtanulni németül. Apámnak volt egy kis birtoka, de később eladta és a fővárosba költöztünk. Különböző vállalkozásokba fogott, amelyek megsokszorozták a vagyonát, de később tönkrement. Fiatalon halt meg.

Gyermekéveimben legfőbb vágyam az volt, hogy katona legyek.

De nagyon vézna voltam és a szüleim nem akartak katonai pályára nevelni. Később mégis katona lettem, *akkor, mikor már nem vágyakoztam utána*, a világháborúban. Huszonnégy hónapot töltöttem a fronton. Életemnek minden kívánsága teljesedett, de valami furesza és különös módon. Amikor már nem örültem neki.

Jogot tanultam. Apám kívánsága volt. Ügyvédet szánt belőlem.

Az egyetemen nem sokra vittem. Ellenben kitűnően megtanultam vívni. Sok lovagias ügyem támadt és ezektől nem érttem rá vizsgázni. Végre is hátat fordítottam az egyetemnek és újságírónak csaptam föl.

Előbb voltam költő, mint újságíró, mert

már tízéves koromban írtam verset.

Az irodalomnak Kiss József, a költő

Ha Ön indiszkrétén benéz a kulcslyukon,

sokezer nőt fog szorgalmas munka közben meglepni. Mindegyik előtt a Párisi Divat szabásmintája fekszik és ez után készítik a legelegánsabb ruhákat. Ötezer szabónó veszi állandóan ezt a lapot. Párizsnak a legelőkelőbb modellrajzolóival szerződés kötöttünk. Hatszáz csodaszép párizsi modellt és szebbnél szebb kézimunkát stb. foglal magában egy negyedévfolyamnak a tartalma.

Féláron küldjük Annek a Fárisi Divatot egy héttel a megjelenés után (tisztá visszamaradt lapokat), hogy megismerje ezt a rendkívül érdekes lapot, még pedig $\frac{1}{4}$ évre 4 pengő 40 fillér helyett 2 pengő 20 fillérért.

Kérjen egy mutatványszámot, melyet ingyen és bérmentve küldünk. Kiadóhivatal: Budapest, VII, Dohány u. 12.

fedezett föl, aki a Hét-ben leköszölte egyik regényemet és Rákosi Jenő, aki a Budapesti Hírlapban kezdte közölni a tárcáimat.

1911-ben a Budapesti Ujságíró Egyesület, amelynek abban az időben Hercegy Ferenc volt az elnöke, nekem ítélte oda a gróf Zichy János-féle utazási ösztöndíjat. Rómába utaztam, ahol két hónapig akartam élni. De négy nap múlva hazajöttem,

az ezer korona négy nap alatt fogyott el.

Önkéntes szakaszvezető voltam, mikor először kerültem ki a harcérre. Dítkovce falu határában, roham alkalomával, orosz golyótól megsebesültem. Vérébefagyva, földön elterülve, dühtől és fájdalomtól félájultan, még száz-húsz lövést adtam le az ellenséges állásokra. Minden tőltényemet ellővöl-döztem. Önkéntes-lársaim ekkor tréfa-san elneveztek dítkovcei oroszlának. Sokáig büszke voltam erre a címre.

Belgrádban az 1917-ik esztendőben én vezettem egy diszszázadot (akkor már tiszt voltam) a király születés-napján, a Terazi-jén, báró Rhemen tábornok, főkörmány-zó előtt. De anynyira szórakozott voltam, hogy elfelejtettem kesztyűt húzni, bár egyébként kifogástalanul ment a defilíring.

Kesztyűtlenségem miatt szigorú ki-hallgatásra rendeltek Kercknawe lo-vag vezérkari főnök elé.

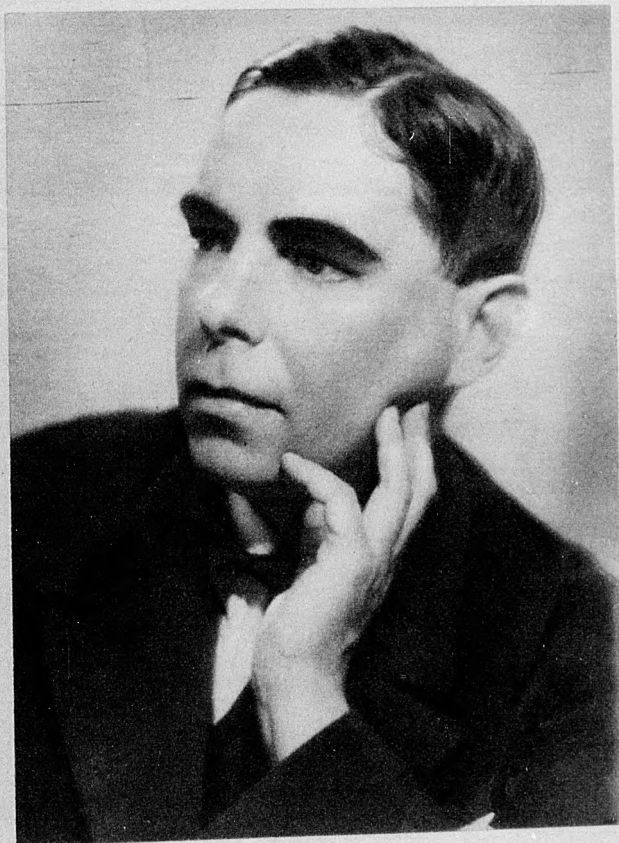
— Miért nem hú-zott kesztyűt a had-nagy úr? — kér-dezte a vezérkari főnök, komoran ösz-szeráncolva kegyet-len szemöldökét.

— Az oroszlán nem húzhat kesztyűket — feleltem gőgösen.

A rettentő Kercknawe elnevette magát és nem büntetett meg.

Dolgozni többnyire este szoktam, lámpavilágnál. Néha nyole vagy tíz órát is írok egyhuzamban, de leg-többet és leggyorsabban akkor, mikor valamelyik regényem már közel van a befejezéshez. Talán azért dolgozom ily sokat egyszerre, mert lusta vagyok és szeretek túlesni a munkán.

Egymásután fejeztem be most négy regényemet, amelyek rövidesen elhagy-ják a sajtót. Ezenkívül a „Tigrisva-dász” című vígjátékomon dolgozom, amellyel csakhamar készen leszek és valószínűen még ebben a szezonban színre is hozza az egyik pesti színház.

Szekula Jenő (Foto Veress)

Magyar tárgyú drámát ír Pirandello fia

Róma, november hó.

(A Délibáb tudósítójától.)

Szimpatikus fiatalember Pirandello fia, akivel most itt ülök a Cafe Garibaldi kis márványasztala mellett. Szívesen felel a kérdésekre, szívesen nyilatkozik is, de az interjúadás rutinja nélkül.

Pirandello fia

drámát ír!

Ez ma a szenzáció és bennünket, magyarokat annál inkább közelről érdekel ez a probléma, mert

az ifjú Pirandello, aki sokkal hamarabb kezd meg drámai tevékenységét édesapjánál, magyar tárgyú drámát alkot.

Lassan, kortyonként szüresöli a bort, amelyet metszett kristálykehelyben állít elénk a pincér és a kölesönös udvariaság bókjainak kifejezése után a következőket meséli:

— A dráma, ha már tudja ön is, *tényleg magyartárgyú*. Legalább is annyiban, hogy *Magyarországon* játszódik és egy *Olaszországból* Magyarországra szakadt család történetét rajzolja meg. Az izgalmas és liktető drámai események történelmi távlatában a világháborút megelőző esztendő Magyarországnak politikai és társadalmi megmozdulásai húzódnak meg.

A darab hősnője: *Anna*, a fiatal lány

már nem tud olaszul és már nem tudja megérteni azt a lelkesedést és imádatot, amellyel anyja a távoli hazáról beszél.

Őt már lekötötte magához a magyar rög, a magyar föld és a magyar élet sorsa lett az ő sorsa is. Az apa, aki bejut a vármegyei közigazgatásba, szintén haza, visszasóvárog a kék itáliai ég alá, de a lány nem akar menni. És amikor a vonat a szülőkkel kirobog a kis alföldi város pályaudvaráról,

a lány már nem megy vissza,

íltmarad, mert *idekötötte őt a szülőföld — no és a szerelem.*

Az apa és az anya tipikusan olasz figurák, akik merőben különböznek a többi szereplőtől, melyeknek mindegyike magyar. Én, aki

sókat éltem Magyarországon

és gazdasági, valamint üzleti körutakon megismertem és megszerettem a magyar vidéki élet alakjait — igyekszem tehetségemhez híven a legjobban megrajzolni őket. És a néző megfogja találni a polgármestert meg a patikust, a körorvost és a közjegyzőt: a magyar vidéki város előkelőségeit is a darab hősei és hősnői között...

— Remélem, a dráma, amelyet már majdnem befejeztem, egyszer *Budapest* is színe kerül csak. És bár *Rómában* lesz a bemutató és bár az olasz közönség ítéléte és véleménye rám nézve élet vagy halál kérdése,

hígyje el, hogy legjobban azért mégis a magyar, főleg pedig a budapesti publikum kritikájától félek.

Pirandello fiának darabja, az eddigi híresztelésekkel szemben

nem apjának színházában fog színrekerülni,

mert az öreg Pirandello ezzel is dokumentálni akarja azt, hogy fia irodalmi főrekvéseihez semmi néven nevezendő köze nincsen. Valószínűleg *staggione társulatot* szerveznek a darab előadására. Tekintettel arra, hogy Pirandello fiának darabja magyar tárgyú

a staggione valószínűleg Budapestre is ellátogat,

de igen komoly formában tárgyalások folynak már arról is, hogy a darabot magyar fordításban a legközelebbi jövőben egy budapesti színház is bemutatja. L. H.

ülőfőia

n olasz
oznek a
mind-

on

rutakon
a ma-
rekszem
n meg-
ogja ta-
ikust, a
magyar
darab

yet már
Buda-
bár Ró-
az olasz
ye rám

azért
a bu-
ól lé-

z eddigi

szín-

is doku-
irodalmi
evezendő
staggione
előadá-
irandello

apestre

gyalások
darabot
lebbi jö-
is bemu-
L. H.

Kászonyi Gizi,

akkt a bécsi Kammerspiele napi százhusz pengő gázsival szerződöttett a decemberben bemutatandó új revüjének sztárszerepére

Hindu éposz a Vígszínházban

A legutóbbi esztendőök során állandó vesszőparipája a színházigazgatóknak s a színházaknak, hogy valami újat kell adni a publikumnak, amely a verki-szerű, sablonos színdarabokkal szemben elvesztette minden érdeklődését. Ezt az újat aztán éppen úgy keresik a messzi multba visszamenve, mint ahogy éles szemmel kutatnak a legújabb irodalmi kísérletezések embriói között. Felújítják a görög sorstragédiákat, előveszik a latin vígjátékírókat éppen úgy, mint ahogy a legújabb német, vagy francia expresszionisták próbálkozásait is színpadra hozzák.

Ennek az újság után való kutatásnak most már hosszú évek óta egyik állomása

a Sakuntala,

ez az ősi hindu éposz, amelynek színrehozatalával már régóta kacérkodnak a pesti színházigazgatók. Legelőször úgy volt, hogy a Nemzeti Színház fogja színpadára vinni az ősi hindu legendát, amely a mai, modern drámaírásnak bölesője és amely külföldön igen nagy sikereket aratott. Különböző okok miatt azonban a Sakuntala színrehozatalának tervét el kellett ejteni az ország első színházának igazgatósági irodájában, így azután megkezdte vándorútját a többi színházak felé.

Néhány esztendővel ezelőtt a Vígszínház már igen komolyan foglalkozott ezzel a tervvel és Baktay Ervinnel, a kiváló orientalistával, a jónévű hindu műfordítóval le is fordították a darabot. Mikor azután a kiszerepezésre került a sor és a párnázott ajtajú irodák mélyén költségvetést készitettek arról, hogy vajjon mennyibe is fog kerülni a darab, elszörnyűködve csapták össze a kezüket a dús kosztümű figurinek árait látván. A virágos nyelvű, ősi hindu legenda ugyanis

rengeteg szereplőt mozgat és természetes, hogy ezeket az ősi hindu meséknek megfelelő gazdag, aranyhimes, sujtásos és pompás ruhákkal kell ellátni.

A hatalmas összegek láttán, amelyekbe a díszletek kerültek volna, fájdalmas és elszomorodott szívvel le kellett mondaniok a darabról, így hát a kézirat szép csöndesen visszakerült az íróasztal fiókba. Azonban nem mondták végleg le arról, hogy a Sakuntalát, amely excentrikus és újszerű voltán kívül értékes és komoly irodalmi eseménynek is számít, bemutassák — hanem elhalasztották jobb időkre.

Ezek a jobb idők, ügylátszik, most aztán elkövetkeztek, amennyiben

a Sakuntala előkerült az igazgatói íróasztal mélyéből,

ahol már a feledés pókja szötte fátyolát felette. A Vígszínház ugyanis arra az álláspontra helyezkedik, hogy bármennyire is nagy sikert aratnak műsoron levő darabjaik, a bérletrendszer lehetővé teszi számukra, hogy a megszokottnál nagyobb kiadásba verve magukat irodalmilag is értékes, azonkívül pedig közönségsikerre föltétlenül számítható darabot is bemutathassák. A Sakuntalát újból szerepezték, a díszlettervezők és kosztümkreátorok új díszletek és figurineket terveztek a darabhoz, amely

az utóbbi esztendőök egyik legrövidebb pénzt felemészítő darabja lesz.

Az eddigi hírek szerint a darab január, vagy február havában kerülne színre és főszerepeit a Vígszínház elitgárdája játsszán. Így egy mágus szerepében Somlay Artúrt látjuk viszont, egy tragikus anya figuráját Varsányi Irénnel óhajtja életre kelteni az igazgatóság.

Annyi ezeréves álma és a külföldi sikerek után, ügylátszik, végre magyar színpadon, magyarul is közönség elé kerül a Sakuntala. Nemcsak színházi, hanem irodalmi körökben is a legnagyobb érdeklődéssel tekintenek az ősi hindu legenda bemutatója elé, amelynek magyar publikum elé juttatásával föltétlenül és átlagon felül emelkedő kultúrmunkát végez a színház.

SUTTOGNAK AZ OPERÁBAN

A szezon elején — a *Délbáb* minden olvasója emlékezik még rá — ezzel a címmel megírtuk, hogy az Operaházban sokat beszélnek *Radnai* Miklós igazgató távozásáról, vagy legalább is arról, hogy az Operaház igazgatója mellé szerződött a kultuszminisztérium egy nagy zenei notabilitást is.

Ügylátszik, *hírünk most, vagy a szezon végén beigazolást nyer*. Ismeretes ugyanis, hogy Operaházunk illusztris vendégdirigense, *Schalk* Ferenc, rövid időn belül távozik abból az előkelő pozícióból, amit immár tíz éve tölt be a bécsi Operaház élén. Elkedvetlenedés, belső ügyek az okai *Schalk* távozásának, aki azonban csak az igazgatói székből távozik. Szerződése továbbra is a bécsi állami Operához fogja kötni, ahol mint főzeneigazgató fog működni. *Schalk* utóda az igazgatói szobában minden valószínűség szerint *Furtwängler* és *Heger* közös direkciója lesz s ők fogják az Operaház ügyeit vezetni.

Schalk szerződése, amelyet lemondása után fog megkötni: nagyon érdekes és lehetővé teszi azt a tervet, amelyet bennfentes zenei körök már napok óta kolportálnak. E szerződés szerint ugyanis a kiváló osztrák dirigens csak hat hónapig fog Bécsben dirigálni és engedélyt fog kapni, hogy a további négy hónapban külföldön vezényeljen.

Értesülésünk szerint ennek

a négy hónapnak legnagyobb részét *Schalk* Budapesten fogja eltölteni.

Szerződést köt a budapesti Operaházzal, amely szerződés meglehetősen nagy hatáskört fog neki biztosítani. *Illetékesek* szerint ugyanis *Schalk* lesz az Operaház legfőbb zenei vezetője. Hogy milyen címet fog kapni: még vitás, de eldöntött tény a következő:

Schalk a szabad négy hónapját a szezon első négy hónapjára fogja helyezni.

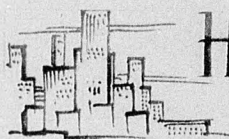
Ő jelöli ki a budapesti Operaház premierjeit.

*Radnai*val együtt a különböző új szereposztásokat — mert hiszen egyes operák szereposztásai évenként megváltoznak — ő tanít be egy sereg reptizt és dirigálni fogja az egyes premiéreket.

Schalk intenzív budapesti szereplésével meg fog oldódni az Operaház évek óta tartó karmesterválsága is, mert *Schalk*tól várják az új karmester-generáció fölnevelését is.

Schalk Ferenc

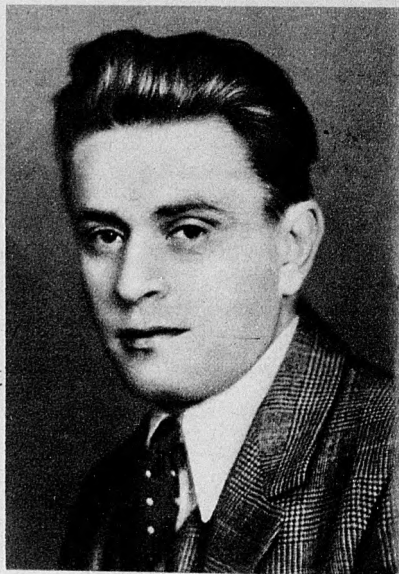

HOGYAN LÁTJA EGY MAGYAR HUMORISTA AMERIKÁT?

Gosztonyi Ádám, a kitünő humorista nyolc évvel ezelőtt ment ki Amerikába, hogy ott folytassa újságírói és írói tevékenységét s most mint „Adam Gostony” jött vissza hozzánk egy néhány hétre látogatóba. Kíváncsiak voltunk, hogy az Amerikába szakadt magyar újságíró hogyan látja az amerikai színházi viszonyokat s megkértük; mondjon erre vonatkozóan valamit a *Délbáb* olvasóinak.

— Az amerikai színházak — természetesen elsősorban newyorki színházakra gondolok — egy órával későbbben kezdik előadásukat, mint a budapesti színházak. *Vasárnap* — ellentétben Budapesttel, ahol kétszer is játszanak — *New-Yorkban nem tartanak a színházak előadást.* Ellenben kétszer délután (szerdán és szombaton) az összes színház nyitva vannak.

A mozgószínházak már délelőtt 11 órakor kezdik előadásukat s az összes mozgóképszínházak előadásai folytatódlogosak. Megjegyzendő, hogy aki meg-

Gosztonyi Ádám

váltotta a jegyét, azt nem zavarják, akár egy egész napot elfölthet a moziban.

Az amerikai színházak bármit játszanak, sokkal fényesebb kiállítást hoznak, mint a pesti színházak, de az érthető is, ha tudjuk, hogy ott nincsenek repertoár színházak, egy darabba bérelnek színházat, így tehát természetes, hogy a szóban forgó darabhoz mindent újonnan kell csináltatni.

A legdivatosabb és legkedveltebb színházak New-Yorkban a Wodwille színházak. Ilyen van vagy pár száz. Mind kitünően mennek. Az ilyen színházban mindent játszanak egy előadás alatt, filmet, színdarabot és egy pár kitünő számot. (Éneket, táncot, muzikát.) Ezekben a Wodwille színházakban lettek népszerűek *Keleti Juliska* és *Magyar Erzsi*. Meg kell említenem azt, hogy az amerikai színházakba bármikor be lehet menni a nézőtérre, ott nincsen olyan rendőrségi intézkedés, mint Pesten, ahol „előadás megkezdése” után nem foglalhatja el a későn jövő a megváltott ülőhelyét. Amerikában egy ilyen rendőrségi intézkedés elképzelhetetlen volna. Az amerikai üzletember — már pedig a színházdirektorok is elsősorban azok — elképzelhetetlennek tartanák azt, hogyha valaki pénzt hoz a színházba, az ne jöhessen be a színházba. Különösen gondolkodnak — pesti szemmel nézve — az amerikaiak a ruhatárról. *Ruhatár a newyorki színházban nem kötelező.* Az amerikai polgár — még ha jómódú is — kalapját, kabátját beviszi magával a színházba. Kalapját az arra a célra elhelyezett kis szögre akasztja, amely a szék támlájára van erősítve, kabátját pedig összegöngyölve a szék alá helyezi. Az amerikai polgár úgy gondolkodik, hogy a ruhatárba elhelyezett ruháért tolongani kényelmetlen, ellenben a ruháját a szék alá gyűrt — esetleg a kézben tartani — kényelmes.

Egyébként az amerikai közönség — és ezt nem lehet eléggé hangoztatni — elsősorban cselekményt kíván a színpadon, sokkal fokozottabb mértékben, mint nálunk, *itt a cselekmény csak lényeges, ott azonban döntő körülmény.*

VIT

*

Vidor
cseledje
ült a
utazók
lásnál ta

ott az

Vidor F
tengerpa
házba. 7
házának
haus.

Ma m
estét bet
de a ny
Feri itt
az ered
mőkben
se bizo

egy b

A do
szereplé
délceg,
és a be
közben
házban
művészi

— H
Wachm
baton?

Vidor
mán F
lásba,

Már
szomba
hozza a
a kirán
dor ekl
színház
ő yiga
Erre a

Miko
rült a s
nygjele

VIDOR FERIT FELESÉGÜL AKARTA VENNI, * EGY RENDŐR *

Vidor Feri, a pesti kabaré kedves családjával és masamódja, júliusban felül a vonatra, hogy Heringsdorffba utazzék nyaralni. Berlinben az átszállásnál találkozott Bárdos Artúrral, aki

ott az állomáson, szerződést kínált neki

Vidor Feri elfogadta az ajánlatot és a tengerpart helyett bevonult a Pálmaházba. Tudniillik Bárdos berlini színházának ez a címe: *Theater im Palmenhaus*.

Ma már a Pálmaház átalakult egész estét betöltő darabokat játszó színházzá, de a nyáron még kabaré volt. Vidor Feri itt németül adta elő pesti slágereit, az eredeti cseléd- és masamódkosztümökben. Hogy milyen sikerrel, azt mi se bizonyíthatjuk jobban, minthogy

egy berlini rendőr mindenáron feleségül akarta venni.

A dolog úgy történt, hogy párnapi szereplése után beállított a lakására egy déleceg, nagy, szőke, sárgaruhás rendőr és a bejelentő-lapját vizsgálta felül. De közben elmondta, hogy meglátta a színházban és roppant megtetszett neki a művésznek.

— Hát tessék mondani — szólta a Wachmann, — találkozhatnánk szombaton? Kirándulunk valahova.

Vidor Feri kicsit megszeppent a german Rómeótól és beleegyezett a kirándulásba.

Már régen elfeledte a dolgot, mikor szombaton délután csakugyan beállított hozzá a rendőr, virággal, csomaggal és a kirándulás egyéb rekvizitumaival. Vidor ekkor remegve bevallotta, hogy a színházhoz berendelték próbára, hogy ő vigasztalhatatlan, de ilyen a sors. Ere a rendőr lesújtottan távozott.

Mikor aztán Vidor hazautazására került a sor, a rendőr, Herr Winter, újra megjelent nála,

térdreborult és sírva kérte, hogy legyen a felesége.

Ő ugyan nős és két gyereke is van, de a művésznek kedvéért szívesen elváltik.

térdreborult és sírva kérte, hogy legyen a felesége.

— Erre mondtam neki — folytatja Vidor, — hogy most az útlevelem rend-behozatala miatt haza kell utaznom, de ha visszajövök, még beszélünk a dologról. Ebbe maradtunk.

— No és nem fél művésznek — kérdeztük, — hogy visszautazás után a rendőr levitriolozza?

— Nem hinném. Nagy ember, de szelíd...

Vajjon kiivel issza meg ezekután Herr Winter a grunewaldi „szép kávé”?

Vidor Feri

Újra megjelent az Operaház fantomja

Egy csütörtök este történt. A házi-színpadról előadás közben lejött egy ballerina és fogvacogva jelentette.

— A fantóm újra itt van. Amikor bementem a kis színpadra, egyszerre csak ugyanaz a hang hallatszott, amit tavaly annyiszor hallottunk. A *fantóm újra itt van*. Már megint nem fog békében hagyni benünket!...

A színpadon egyszerre izgalom támadt. Epp úgy, mint tavaly. Gyors, izgalmas tanácskozás kezdődött. Ki menjen fel a harmadik emeletre? Mert mégis csak megfoghatatlan ez az egész história. Tavaly nem sikerült elesíteni a titokzatos ijesztgetőt. Csak feltevések, kombinációk keringtek a titokzatos szellemről. Mert *hoggy nem szellem: abban mindenki megállapodott*. Még Radnai Miklós, az Operaház igazgatója is, aki egy napilapnak nyilatkozott és — mint Könyves Kálmán kijelentette, — *hoggy:*

— *Szellemek pedig nem léteznek!*

A szellemkergetők aztán már sejtették, hogy ki a titokzatos szellem. Egy elboesátott kóristanőre gyanakodtak. Ez a nő megőrült, úgyhogy miután használni nem tudták, kénytelen volt a színház igazgatósága rövid úton elboesátani. Ő aztán vissza-visszajárt a színházhoz. Elfogni azonban sohasem tudták, mert olyan jól ismeri az Operaház labirintusát s így könnyűszerrel menekült üldözői elől!

No, hát aztán nekiindultak csütörtökön szellemkergetésre. Az egyik altiszt két markos díszítő, egy erejéről híres kardalos. Négyen nekiindultak a harmadik emeletnek. A házi-színpad előtt ott állt az egész ballet-kar. Fogvacogva, ijedezve várták az expedíciót.

Az „expedíció” pedig halálmegvető bátorsággal vonult be a veszélyes zónára. És elkezdődött a szellem kipróbálása.

Mert hiszen előbb a helyzetét kellett

kinyomozni: hogy hol is van? Előbb a kardalos kezdett hozzá:

— *Az asszony ingatag...* — ezt az ismert áriát énekelte a Rigolettóból. Azt ugyanis már tudták, hogy a szellem ért a zenéhez és *előszeretettel énekel — vissza*.

A szellem azonban most csendben maradt.

— *Úgy látszik, nem hallja* — állapították meg a szellemidézők.

A színpad másik oldalára mentek most szerencsét próbálni.

— *Állj, ki vagy?!* — ezt mondta most az egyik díszítő.

És most megszólalt a szellem. Fenn — mintha az egyik repedésből jönne a hang:

— *.... Állj, ki vagy...*

— *Ott van!* — állapították meg az argonauták.

És nem gondolkodtak sokat, hanem egyszerre felkapaszkodtak a falon. Most izgalmas hajsa következett. *Fel egy lépcsőn, le a földre, majd újra fel!* A színpad meg nem világított részén folyt a vadászat.

A menekülés azonban nem tartott soká. Az egyik üldöző egyszerre csak felkiáltott a homályos sarokban:

— *Megvan!*

Izgatottan rohantak a sarokba. És nevetve állt a „szellem”.

— *Ugyan, ne ráncigáljatok már. Hagyjatok már békében! Látjátok, hogy én vagyok!*

A szellemvadászok még izgatottan és ijedten engedték el zsákmányukat.

A „szellem” a színház egy vezető *fiatal tagja* volt.

— *Most mit csináljunk?*

— *Engedjétek el!*

És a szellemvadászat ezzel az epilogussal véget is ért. Hivatalos jelentésment a szellem kilétééről és a tagok most azt találgatják, hogy — *ki is volt az a kedélyes ijesztgető?*

ia

Előbb a
- ezt az
lettéből.
szellem
nekel -
sendben
- álla
mentek
mondta
n. Fenn
jönne a
meg az
hanem
falon
ett. Fel
újra fell
részén
tartott
re csak
n:
okba. És
ok már
Látjátok
rottan és
ikat.
ezelő fia
az epítő
jelentés
a tagok
ki is volt

Miss Gumm amerikai filmszínésznő (Foto D'Ora-Benda)

*AZ UTOLSÓ LOVAG

Duvernois vigjátéka *Stella* Adorján adaptálásában egy pompásan felépített kis színdarab. Milió: A balaton, persze nyáron. Napsütéses terasz. A nő és a barát ülnek egymás mellett és — veszekednek. A férfi nincs megelégedve a nővel. Nem tetszik neki a nő viselkedése, a modora, a ruházódása, az egész lénye. Szóval a férfi mai típus, a sofőr típus, aki hidegen és lovagiatlanul bánik a nővel. De ekkor megjelenik a „lovag”, az igazi, aki elsősorban megvédi a nőt a férfi

brutalitásától, lovagjának szegődik, gyöngéd, udvarias, hódoló, aki magával akarja vinni a nőt, hogy tejbévajba fűrössze, hogy Olaszország varázsos ege alatt valljon majd neki szerelmet, szóval, hogy megadhassa neki mindazt a szépet, jót, kellemesét, amit a nőnek a férfinak adnia kell. A nő követné a lovagot, csakhogy... csakhogy megjelenik az ápoló, igen egy ápoló a tébolydából, aki a lovagért jött. Kiderült, hogy a „lovag” örült, aki elszabadult a tébolydából. Igen,

ma már lovagok csak a „tébolydában” vannak.

Ezt a szatirikus vigjátékot az *Andrássy úti Színház* legújabb műsorában *Eöry Erzs* (a nő), *László Miklós* (a férfi), *Abonyi Tivadar* (a lovag) pompás játékkal viszik sikerre. Kis szerepében figyelmet keltett *Károlyi József*.

A műsor kiemelkedő pontja még *Török Rezső* vigjátéka: *A buksza*.

A paraszt a rendőrségen keresi a maga igazát. Elvesztette a kávéházban mulatozás közben a bukszáját.

Kihallgatják az egész személyzetet. Megkezdődik a kihallgatási kellemetlenségek egész sorozata. Végül is kiderül, hogy a paraszt a bukszát megtalálja a hátsó zsebében.

Rózsahegyi Kálmán elsőrangú, mint mindig, *Vaszary Piroška* túloz és szeretlen mint mindig.

Raggamby András

Kabos Gyula

Andrássy úti Színház — A váratlan vendég (Halmi, ezelőtt Streliszky-fiók, felv.)

G

szegődik, i magá- y tejbé- ág vará- neki sze- ssa neki set, amit l. A nő . csak- gen egy lovagért " örült, l. Igen, lovagok ébolydák.

kiemel tja még ső vigjá- buksza. t a rend- keresi a zát. El- kávéház- zás köz- ukszájal. ák az élyzetet. ik a ki- kellemet- egész so- gül is ki- y a pa- szát meg- átsó zse-

Kálmán mint min- ry Piros- es szerle- mindig. y András

„Váratlan vendég” című bohózata pompás helyzetkomikumokkal teljes.

Egy unalmas házaspár életébe belecsöppen egy fürdőleplel, a menekülő férfi. A férfi egy vívómester feleségénél volt rendezvous-n, meglepték s hirtelenében csak egy fürdőleplel kanyarított magára, elmenekült az ominózus helyről, pont oda, ahol az „unalmas” házaspár tartózkodik. A vívómester a menekülő férfi után veti magát. Rengeteg bonyodalom keletkezik mindebből. A vég persze az, hogy a férj megaláztatását nemhogy nem tudja meg, de még egy újabb megaláztatásán is kénytelen szemet hunyni.

Kabos Gyula, Tóth Böske, Ihász nagyszerűen hozták ki az egyes figurákat.

Zágon István és Losonczy Zoltán zenés jelenete: A toalettasztal meleg sikert aratott, amelyben Krajinik Mária, Öry Erzsébet és Gyarmáthy Marianne voltak bájos figurák. A Mocsányi-Lakos duó ismét szaporították sikereik sorozatát. Ez a két mókáskedvű, boszorkányosan ügyes fiatalember teljesen belopta magát a közönség szeretetébe. Különösen a Csicsóné előadásával arattak nagy és hangos sikert.

A műsorban szerepel még egy nagyszerű Békeffy-tréfa (a főszerepet maga a szerző játssza), aztán egy csereg apróbb tréfa és természetesen Radó Sándor kedves kupléival, amelynek egyik száma (a szöveget Keller Dezső írta) különösen nagyon tetszett a közönségnek.

Az egyes számok közötti szünetet jazz-zene tölti ki, ami ügyes újításnak bizonyult.

Képtárban

Salamon Béát a multkoriban Dénes György kivitte a Szépművészeti Múzeumba, ahol buzgón magyarázta el a látóivalókat.

— Hát ez ki? — kérdezte Sa'amon egy férfi portréja előtt megállva.

— Erőn nagyon híres angol bankár — válaszolta Dénes.

— Lehetetlen — csapta össze kezeit Salamon.

— Miért?

— Hát hallottát már egy olyan bankáról, aki a saját zsebében tartja a kezét?

Rózsahegyű Kálmán

Andrássy úti Színház — A buksza (Halmi, ezelőtt Streliszky-főök, felv.)

Miből lesz a Cserebogár?

— Azt hiszem, négyéves lehettem — mondotta nekünk Tóth Böske, — amikor először „gondoltam” arra, hogy színésznő leszek. Az impulzust erre a nagy „elhatározásra” az adta, hogy a dajkámól hallottam énekelni a „János vitézt”. Ezek a melódiák aztán azóta sem mennek ki többé a fülemből.

A négyéves korabeli elhatározást aztán „tett” követte. A „tett” azonban csak jóval későbbben következett be, amikor szüleim minden ellenkezése ellenére beiratkoztam a Rákosi színésziskolába. Titokban iratkoztam be a színiskolába s mivel pénzem persze nagyon kevés volt, arra kértem „Szidi nénit”, hogy vegyen fel — tandíjmentesnek. Szidi néni jóvolt, de csak — féltandíjmentesnek.

Dajkámól hallottam énekelni a János vitézt

Az iskolában — bármennyire mást várnak tőlem az igen tisztelt olvasók, — igen rendes, igen jó tanuló voltam. Roppanó nagy respektussal viseltem minden színházi ember iránt, mindenkiben egy félistent láttam. Csak így történhetett meg a következő eset.

Tanayné helyett Törzs Jenő tartott velem órát. S mivel én mint jó tanuló szerepeltem, persze Törzs is előlegezte nekem a bizalmat. Azt mondta, hogy szavaljak előbb valamit. Én kingögtem nagynehezen — tekintve, hogy szörnyű lámpalázam volt, — hogy a „Szondy két apródját” fogom szavalni. Éon betű sem jutott eszembe. Törzs megsajnálta, s azt mondta, hogy — olvassam a verset. Erre olvasni akartam, de óriási zavaromban — még olvasni sem tudtam. Szóval eléggé blamáltam magamat. Mindez persze azért történt, mert nagyon meg voltam hatva, hogy — Törzs előtt kell szerepelnem.

A növendékvizsgán persze már bátrabb voltam, hiszen bár kimondott vizsgám nem volt s csupán egy dalt énekeltem a „Lilly”-ből, mégis kaptam azonnal szerződést.

Bródy István szerződtetett a Margitszigeti Színházhoz.

A debüm itt a „Heje huja báró” című operettben volt, főszerep szerep volt. Mégis gratuláltak nekem Csorutos, Szirmay és még igen sokan.

A Margitszigetről elkerültünk a Budapesti Színházba. Itt nevezetes esemény történt velem. A „Nebántsvirág”-ot játszottuk nagy sikerrel. A címszerepet engem ismert primadonna játszotta, akinek egyszer egy könnyelmű pillanatomban azt mondtam, hogy szeretném egyszer én is eljátszani a főszerepet. A primadonna azt felelte:

„Ha te egyszer eljátszod ezt a szere-

pet, ak
hogya t

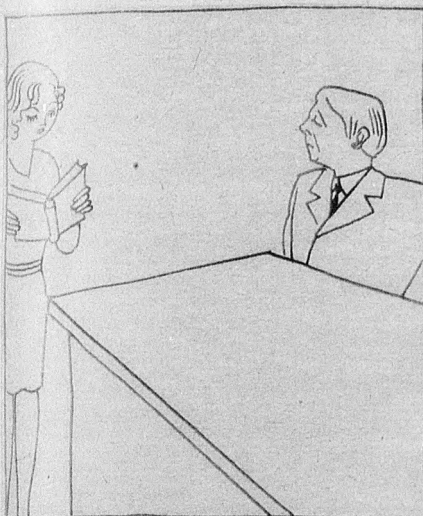
En a
nem a
egyszer

Nagy
szes ell
persze,
kell, ha
olyan
lensége
primad

„Szer

A B
Színhá
játsh
Szóval
amiket
Színhá
fem fel
ban, a
szerepe

A R
innen,
hetetlen
„Jó fi
azonba
termés
zálta s
resniba
Magyar

... még olvasni sem tudtam

pel, akkor véged is van. Olyant buksz, hogy többé lábra sem állhatsz."

En azonban nem ijedtem meg, hanem addig beszéltem Bródynak, amíg egyszer rám „bizta” a szerepet.

Nagy nap, illetve nagy este volt. Összes ellenségeim ott voltak a nézőtérén, persze, a primadonna is. Mondanom se kell, hogy vacogott a fogam. Röviden, olyan nagy sikerem volt, hogy az „ellenségek” mind bejöttek gratulálni, a primadonna pedig így aposztrofált:

„Szervusz, te, tehetséges!”

A Budapesti Színház után a Király Színházba szerződtem és itt végre eljátszhattam a János vitéz Iluskáját. Szóval elénekelhettem azokat a dalokat, amiket a dajkámtól hallottam. A Király Színház után a Magyar Színházban léptem fel a „Nagyságos asszony táncosá”-ban, ahol először játszottam — prózai szerepet.

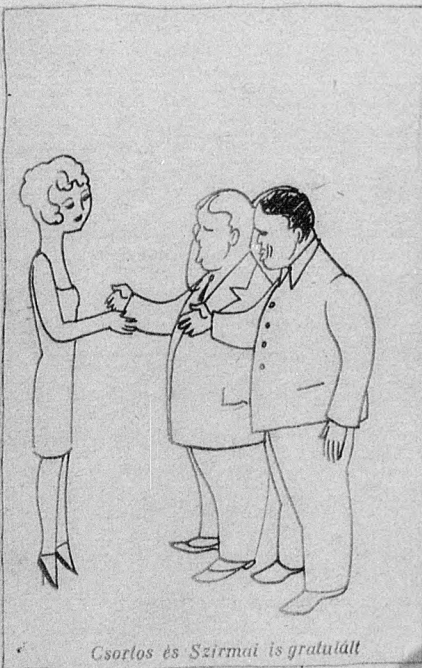
A Renaissance Színházhoz szerződtem innen, s itt szép sikerem volt a felejt-hetetlen Liptay Imre vígjátékában, a „Jó fiú” című színdarabban. Mikor azonban Bárdos bevonult a színházba, természetesen ő a saját tagjait favori-zálta s így nekem ott már nem sok keresnivalóm volt. Visszaszerződtem a Magyar Színházhoz. Itt nagyon érdekes

estém voltak azok, amikor két színház-ban a Magyarban és a Belvárosiban léptem fel egy estén. Az első felvonás-ban a „Válóperes hölgy”-ben, a másod-ikban pedig a Belvárosiban. Úgy ki kellett számítanom az időt, hogy az autótaxin kellett öltözködnöm.

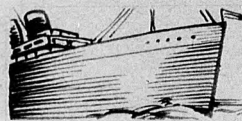
Játszottam a Vigszínházban is s így alig van pesti színház, ahol nem léptem volna fel. A Vigszínházban egy ízben az „Antónia”-ban olyan nyelvbottlást kö-pvettem el, hogy a színpadon levő part-nereim alig tudtak hová lenni — a ne-vetéstől. Nekem könnyű dolgom volt, mert én — tekintve, hogy sirnom kel-lett — a zsebkendőmbe nevettem.

Most a Magyarban vagyok és játszom az Andrassy-úti színházban is. És mint mondani szokás — megvagyok. Szeret-nék egynéhány jó szerepet kapni, és remélem, hogy ezek meg is jönnek.

Megnyugtatjuk Tóth Böskét, a jó sze-repek meg fognak jönni, és Tóth Bös-kének még sok sikerben lesz része.

Csorlos és Szirmai is gratulált

Citera az océánjárón

A jazzbandes és szaxofónos, ezerkilencszázhuszonnyolcas életben, valljuk be őszintén, már csak enyhe, bánatos mosolygással tudunk visszaemlékezni arra a világra, amikor még a *keringő és a valcer volt a divat*. És amikor még nem a bendzsó és a dobpergés szolgáltatta a muzsikát, hanem a cimbalom és a *citera*.

Ez a szemüveges fiatalember, akinek életével most betolakszunk a *Délbáb* nyilvánossága elé, mégis ezt a hangszert választotta magának és nem hajlandó lemondani róla ezerkilencszázhuszonnyolcban sem. *Rudolfi Rezső*nek hívják ezt a fiatal embert, akinek tehetségét, zenei képzettségét minden fórumon sokszor elismerték. Ő különben arról nevezetes, hogy a legvadabb konjunktúrában, amikor a fertőzött gazdasági élet minden hirtelen nábobja dözsölt és éjszakai lokálok parkettjén ropta a simit, ő a

nem volt hajlandó a citeráját odadobni a bendzsóért,

amely pedig fényes megélhetést biztosított volna a számára, hanem összetoborozott maga köré néhány embert és megpengetve hangszerét, lehetőleg finom dalokat játszott nekik — vígasztalásul.

Rudolfi Rezső, talán egyedül az országban

számos verset zenésített meg — citerára.

Ady Endrének, *Petőfinék* és a mai moderneknek mint: *Juhász Gyulának*, *Tóth Árpádnak*, *Babitsnak* és még annyi másnak rengeteg versét zenésítette meg — de eddig hiába.

Rudolfi Rezső speciális, szinte azt mondhatnám egzotikus művészetéről, amely feltétlenül komoly támogatást érdemelt volna meg — *nem vetlek tudomást*.

Senki sem lehet próféta a maga házájában — mondták ki a keserű igazságot ezelőtt jó néhány ezer évvel. És ez az alapigazság most Rudolfi

Rudolfi Rezső

Rezső esetében is beigazolódtott. Idehaza nem ismerték el, nehezen tudta művészetével a legszükségesebbet is megkeresni és most a *külföldnek kellett segítségül jönni*, hogy aztán majd mint *külföldön élő nagy hazánkiáról* vehessünk esetleg tudomást róla. Rudolfi Rezsőt ugyanis fényes szerződéssel kínálták meg és mint ahogy a hangszeres és a művészet szokatlan a mai keretek között, *ugyanúgy szokatlan és újszerű ez a*

sz szerződés is, amelyet kis habozás után aláírt. Rudolfi Rezsőt ugyanis

az egyik legnagyobb német hajótársaság szerződtette le

és a szerződés értelmében néhány hónap múlva Rudolfi Rezső hajóra száll, de amikor a hajó kikötőt ér, nem száll le arról. *Őt esztendeig köteles Rudolfi*

az egyik legnagyobb német hajótársaság óceánjáró gőzösén — citerázni.

Rudolfi Rezső tehát, mint annyi más magyar művész, el fogja hagyni az országot, itthagya Budapestet és megy, hogy egzotikus zenei műélvezetet szeressen amerikai milliárdosoknak, *akiknek Ady-dalokkal fogja elűzni a halnapos tengeri út unalmát Hamburg és New-York között.*

PREMIER UTÁN

IRTA SOMLYÓ ZOLTÁN

Ezer kéz tapsolt önfeledten,
Vakító lángokban fűrödtem,
Virágerdőben álltam ott...
A premiérből mi maradt meg? !
A holt virág s holt toalettek —
S az autó, mely hazahozott ;
az autó, mely hazahozott...
Ezer kéz — s mind más kézre hajlik,
Ezer száj — s mind más ajkra hull...
Csak a szegény kis primadonna,
Csak ő marad csóktalanul...
Csak ő marad csóktalanul...

2.

Ezer tapsnál is többet érne
Egyetlen ajk, mely csókot kérne,
Két szem, mely üdvért könyörög !
Egy kéz, mely tapsra nem csapódik,
Csak némán, forrón rámfonódik —
Ó édes, édes gyönyörök !
Ó édes, édes gyönyörök !
Az egyetlen, a várvavárat
Fulladt-lihege várni : Őt !...
Egy ünnepelt nagy primadonna
Szegényebb, mind a többi nők...
Szegényebb, mind a többi nők...

3.

Nem halljátok-e, hogy kiáltok !
Ne adjátok tapsot, virágot !
Sem hírnevet, amely ragyog !
Egy csókot, szédítőn... titokban...
Elalélni édes kínokban !...
Hisz én is, én is nő vagyok !
Hisz én is, én is nő vagyok !...
Ne nézzétek a primadonnát ;
Otlhagytam őt a színpadon ! —
Reszketve, égve a legszentebb
Nagy szerepemet akarom !...
Nagy szerepemet akarom !...

Tolnai Világlapja
karácsonyi számának
szenzációja

A Műveltség Utja

egészvászon díszkötésben,
320 oldal, több mint 200
illusztrációval.

Ezenkívül még
5 értékes melléklete

lesz a karácsonyi számnak

Még az éjszaka betörték a fogorvoshoz, akiket úgy látszik valaki megzavarhatott, mert csak az író fogorvosát tudták elemelni.

Képzelteti az író megrökönyödését, amikor másnap a kellemetlen hírt meghallotta. Megint hazaszaladt, levélben lemondta az estélyt — szóval ugyanis nem merle — és sürgősen ágyba feküdt és senkit nem engedett be magához. Egy hétig nyomta így a betegágyat az író, míg végre hál' Istennek a fogai újból

kinőttek. Senki sem tudta meg a dolgot csak az évessel volt baj, mert valósággal úgy kellett táplálni, mint egy mókusnak.

Hát azt tudja-e, édes egy komám, hogy miért járkal Drégely Gábor

mostanában oly gyakran a Rákóczi út egyik házába? Ne törje a fejét, úgysem találja ki! Itt lakik ugyanis Stella Adorján. Ő az, akihez olyan sűrűn látogat el Drégely Gábor. Hogy miért? Mert

Drégely Gábor Stella Adorján társaságában vígjátékot ír az „Állam lánya” elmmel.

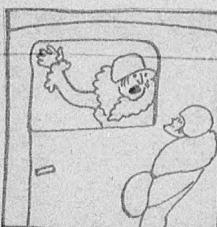
Most fejezték be a második felvonását és lehetséges, hogy még e szízdőnban színe is fog kerülni a Vígszínházban.

A griberlis operettprimadonnáról is van egy történetem a maga számára, amit azt hiszem nagyon fog élvezni. A primadonnát tudvalevően gyengéd szálak fűzik az egyik autótaxivállalat vezérigazgatójához. Ami nem esoda, mert a művész nő felveheti a versenyt a „Három grácia” bármelyikével is. Hazánk pacstirtája valamelyik nap egy divatszalonba mert, hogy legújabb szerepe számára a legfrissebb párizsi kreációkat kiválassza. Mondanom sem kell, hogy erre az útra is a vezérigazgató autóján ment el. Telt mult az idő, míg végre elintézte ügyeit a primadonna és sietett vissza az autójához.

A sofőr leemelt kalappal nyitotta ki előtte az autó ajtaját, amikor hirtelen elsuhant mellette egy idősebb nő és beszállt előtte a kocsiába.

A primadonna egy pillanatra megnémult csodálkozásában, majd visszanyerte a lélekjelenlétét és erélyes hangon szö-

ltotta fel az idegen hölgyet, hogy meggyarázza meg, miért ült az autójába? „Az önébe? — hallatszolt a csodálkozó felelet, —

hiszen ez az enyém.” Hősnőnk viszont esküdzött, hogy az övé a kocsi. A mindinkább zajossá vált vitatkozásnak a sofőr velett véget, aki kijelentette, hogy az autóban ülő hölgy a gazdája

felesége, viszont a primadonnát sohasem ismerte. (Hatalmas borralalót kapott később ez a derék fickó a vezérigazgatótól, hogy ilyen pompásan megmentette a helyzetet. A művész nő végre tisztán látott és sűrű bocsánatkérések között keresni kezdte a teljesen hasonló autóját, amelyet persze — mondanom sem kell — nem talált meg és így kénytelen volt beérni egy a vezérigazgató vállalatához tartozó taxival. A végén mégis csak ő keresett ezen a kalandon, mert a példán okulva, külön autót vásárol számára a bőkezű vezérigazgató.

Nem untalom tovább, édes cimborám és éppen ezért sietve mondom el még egy apró hírt.

A Magyar Mozgófényképszínház Tulajdonosok elhatározták, hogy a jövőben sem filmszkeccset nem fognak játszani, sem egyellen egy színészt sem fognak szerepeltetni mozijaikban mindaddig, amíg a színigazgatók filmjátszási kérelmeket vissza nem vonják.

Erről jut eszembe egy vice, amelynek elkövetésével Salamon Bélát vádolom.

A színházak és a mozik háborúskodásáról volt éppen szó a „Fészek”-ben.

— A mozisok azon imádkoznak, hogy a színházak bukjanak meg, a színigazgatók pedig, hogy a mozisok menjenek tönkre — jegyezte meg Kabos Gyula, — azt szeretném tudni, hogy kinek az imádságát hallgatja meg az Isten?

— Remélem, hogy az enyémet — szölt közbe Salamon Béla.

— Mért te miért imádkozol?

— Hogy mindkettőjük imádságát hallgassa meg az Isten!

A bolond színész

New-York, 1928 november.

Az európai ember úgy érzi, hogy ez is csak a korlátlan lehetőségek hazájában, Amerikában történhetik meg. Van ugyanis New-Yorkban egy kis színház a *Bigh Theater*, amelynek létezéséről eddig — hogy egy kis túlzással éljünk — csak a beavatottak tudtak. És legföljebb a környező „Avenue” lakói. Nos, ez az eldugott kis színház az elmúlt hetekben nagy hírnévre tett szert. Esténként elegáns autók sorai vonultak fel bejárata előtt, a fölemelt árú jegyeket már napokkal az előadás előtt meg kell váltani. Mi az oka a *Bigh Theater* hirtelen „karrierjének”, a gyors föllendülésnek?

A *Bigh Theater* igazgatója Harry Dixon egy régi ismerősénél járt látogatónak — a newyorki elmeegógyintézetben. Mikor az egyik beteg fiúkéje mellett elhaladt, meglepetve állt meg. A fiúkében ugyanis pompás, tömör orgánussal, művészi hangsúlyozással szavalt valaki egy verset. Az igazgatót annyira megfogta ez a dolog, hogy egy félóraig el sem mozdult a fiúké elöl, melynek belsejében szakadatlanul interpretált egy bizonyos valaki. Monológokat, verseket, színdarabokat. Harry Dixon egy félóra hallgatás után azonnal az elmeegógyintézet irodájába sietett és érdeklődött ki a lakója az illető fiúkének.

— Ted A. Bracey — kapta a kezlegyintéssel kísért választ. — Egész nap szavalt. Ez a mániája. Emiatt került ide is, mert az emberek

a szomszédai nem tudtak élni ettől a folytonos lármától.

Ettől eltekintve egész tisztességesen viselkedik.

Harry Dixon nem nyugodott addig, míg meg nem láthatta a „szavaló bolondot”. Markáns arcú, kisportolt alakú fiatal férfi volt az illető, Ted A. Bracey. Az igazgatónak elmondotta, hogy min-

den álma a művészet, színész akart lenni, mindig tanult, próbált, ezért került ide.

— Ugyan kérem — mondták — erre az elmeegógyintézet alkalmazottai, — csak nem hisz neki direktor úr?! Egy bolond.

Harry Dixon amerikai fejében mesés ötlet villant meg. Akár bolond, akár nem bolond — mégis nagyszerű színész lehet. És Harry Dixon rengeteg utánjárással kieszközölte, hogy Bracey szerepelhessen színházába. Az engedélyt megkapta, de csak azzal a kikötéssel, hogy

Bracey mellett, úgy az előadásokon, mint a próbákon állandóan az elmeegógyintézet két ápolójának kell statisztálni.

Bracey első föllépése Thometro Hunter amerikai író egy kis drámai darabjában történt, amelyben a „bolond”

kivételes képességű művésznek bizonyult,

Azonban továbbra is az elmeegógyintézet lakója maradt, innen járt be a két ápolóval a próbákra és az előadásokra, míg aztán Harry Dixon két híres szakértővel meg nem vizsgálhatta. Ezek aztán

megállapították, hogy Ted A. Bracey teljesen normális

ellene semmi kifogás nem emelhető.

Ez a története a *Bigh-színház* föllendülésének. Így mondják el legalább is az amerikai lapok, és Harry Dixon, az igazgató is.

Vagy csak tipikus amerikai blöff lenne az egész?

Amerika a reklámnak is korlátlan lehetőségű hazája.

*Akár igaz, akár blöff — mindenesetre bevált.

(—)

Figyelem!
Ajándéku! Elida
Célt nem téveszthet soha!

A feltűnően izléses és diszes Elida kazetták dobozai mint kedves emlékeztetők megmaradnak akkor is, ha tartalmuk kifogyott és bármely apróság megőrzésére felhasználhatók.

Ezek a csinos kazetták célszerű és kedves meglepetések bármilyen alkalomra.

ELIDA KAZETTÁK

Dolores Costello amerikai filmszínésznő
(Foto Warner Bross)

Öszintém...

Amíg Budapest különböző színházai váltakozó szerencsével küzdenek a közönség kegyeiért, amíg szerzők agy-fővés közben keresnek új témát és rendezők új színpadi megoldást, addig van egy színház, amely nem tartozik a színészszőpetséghez, amely a Fészekből és Otthontól épp oly távol esik, mint a filharmonikusoktól, vagy a filmklubtól — és mégis táblás házak előtt játszik mindennap.

Ez a színház a Markó uccában van. Tudnillik a törvényszék nemes épületét a közönség egyrésze színháznak tekinti.

Mostanában valami Erdélyi nevű fiatalember gusztagustalan magánüggyel tárolalják komoly törvényértők. A közönség pedig megrohmozza ezeket a tárgyalásokat, látésövet, bonbont visz magával és léleketviszafajtova figyel.

Az Erdélyi-bünper mellett szegény „Mary Dugan“ és az összes többi színpadi perek elbújhatnak. De igaz is. Hol tud egy vészegény költő olyan aljasságokat kitalálni, mint amilyeneket Millstait lovagja produkál?

No, úgy-e.

Azok a tehetségtelen színházak majd megőrülnek a művészet utáni futkosásban s ezalatt a drága jó közönség megrohmozza a Markó uccát és élvez.

Szegény színházak! Szegény naturalizmus, expresszionizmus, szegény Molnár Ferenc, Herczeg, Móricz, Kálmán Imre, szegény Hevesi, szegény Shakespeare. Mit akartok ti? Kik vagytok ti? Mit tudtok ti? Hát tudtok ti olyan adag hisztériát és cinizmust, annyi szenzációs romlottságot nyújtani, mint egy ilyen Erdélyi-per? Tudtok ti egy Erdélyi Bélával konkurálni?

Ir valaha olyan beszámólót a sajtórolatok, mint erről az előadásról?

Úgy-e, hogy nem. A közönség igazi gyilkosságot akar, nem klasszikus, vagy modern művészetet.

Lévizsgáztak a budapesti színházak. Erdélyi úr megbuktatta őket.

IGAZGATÓ ÚR

Életrkép 1 felvonásban. Irta: Szép Ernő

Személyek: $\left\{ \begin{array}{l} \text{Igazgató} \\ \text{Ida kisasszony} \\ \text{Irodafőnök} \end{array} \right.$

Az előadás joga magyarországi és európai színházak részére dr. Marton Sándor színházi ügynökségéé (Budapest, VI. ker., Bécsi ucca 1. sz.) Megszerezhető a Délibáb utján is

A gyár igazgatói irodája. Üveges szekrény és díván van benne. Igazgató úr az asztalnál ül. Előtte:

Az irodafőnök (levelekből referál): A kispesti villatelep rt. pedig visszavonja az egész rendelést. Nem építkeznek.

Igazgató: Hm.

Az irodafőnök: Igen és itt van még az a békési cég, amely fizetési felszólítást kapott.

Igazgató: No? Fizetnek?

Az irodafőnök: Ahogy ma fizetni szoktak, igazgató úr. Tizenöt százalékos egyességet ajánlanak fel.

Igazgató: Peresítjük. Átadja az ügyvédnek.

Az irodafőnök: Igenis, igazgató úr. (Jegyez valamit a levélre.)

Igazgató: Más semmi?

Az irodafőnök: Semmi, igazgató úr.

Igazgató: Köszönöm. (Legyint neki, munkájára hajol.) Szóval Békést még ma kiadni az ügyvédnek.

Az irodafőnök: Igenis. (El.)

Igazgató (pillanat szünet után csöngget, tovább studiroz).

Szolga (be).

Igazgató: Ida kisasszonyt kérem.

Szolga (el).

Igazgató (szivarra gyújt, dobol pár másodpercig az ujjával).

Ida (be, élénken, két alsó karján fekete irodai ujjak): Parancsol, igazgató úr!

Igazgató: Kedves kisasszony, közölnöm kell önnek...

Ida (szívére teszi kezét, hallhatóan sóhajt hirtelen).

Igazgató (ránéz, aztán lenézve folytatja): ...Őszinte sajnálatomra...

Ida (halkan): Istenem... (kezelével támaszt keres a levegőben).

Igazgató: Kell közölnöm, hogy az egész vonalon tapasztalható rendkívül nagy pangás és ennek folytán a gyár jelentékeny üzemredukciója folytán...

Ida (megtántorodik).

Igazgató (ránéz): Az ön nálunk elfoglalt állása... (leréz) a mai viszonyok közt... fölöslegessé vált...

Ida (lehull az asztal előtti székre. A nézőtér felé fordulva, szeme lecsúskodik).

Igazgató (ránéz): És ezért a részvénytársaság kénytelen önt... bélistára helyezni.

Ida (lebuktatja fejét, mint a részeg).

Igazgató (oldalt néz): A részvénytársaság határozata természetesen azonnali hatállyal lép életbe, azaz már a most következő hónapra szól, vagy holnaptól, vagy elsejétől fogva a részvénytársaság önt nem tekinti alkalmazottnak.

Ida (erőset akarna sóhajtani, ez ellen a szívére nyomja kezét).

Igazgató (leveri a szivarja hamuját, pillanatra ránéz Idára): Az ön végkielégítését, tekintettel arra, hogy működési ideje nem haladta túl a két évet, a kereskedelmi törvények szerint önnek hat heti járandóságban állapítottuk meg... (Ránéz) az összeg egy borítékban a pénztárnál rendelkezésére áll. Az ön fennálló előlege levonásával, magától értetődik. (Köhint.) A dolgát ma még elvégzi, természetesen. (Lehajol a papirjai fölé.) Nem tartóztatom, kisasszony.

Ida (lassan feláll): Igen... bocsánat, hogy leültem.

Igazgató (biccent a fejével, rá se nézve).

Ida (szepeg, küzd a sírás ellen).

Igazgató (a vékony láncan csüngő íróasztali ceruzát odahúzza magához,

jegyezni kezd valamit): A... tisztelt sírát, kisasszony, azt tessék lalan irodautánra halasztani.

Ida: Nem, nem sírok, igazgató úr. (Öklével egy könnyet hamar letöröl. Szinte magamagának.) Nincs is nálam a zsebkendőm.

Igazgató (felpillant, várja, hogy Ida elmenjen. Idegesen kopog a ceruzával.) Kíván még valamit?

Ida (a levegőbe mered, halkan): Elveszteltem az állásomat.

Igazgató (lenézve, jegyezve): Mint annyian kérem, mint annyian. Mit csináljunk, mikor az egész vonalon csak döglés van. Döglés van az egész vonalon kérem. Ellehetett volna készülve kérem, már régen, erre a napra, kérem. Örüljön, hogy eddig is kihúzhatta. (Lenéz, ír.)

Ida (a levegőbe meredve, halkan): Örülök...

Igazgató (pici szünet után felnéz, diszkrétén megsóválja a fejét): Megnyugtatom, hogy kizárólag a rossz gazdasági helyzetnek tulajdoníthatja, hogy bélistára került.

Ida (lassan ránéz): Elesaptak.

Igazgató (nyel egyet, lenéz): A magam részéről, kisasszony, működését illetőleg, csak a legteljesebb megelégedésemet fejezhetem ki. (Felnéz.)

Ida (a nézőtér felé fordul, előremered): Mi lesz most énelem.

Igazgató: Kívánatára a részvénytársaság a legnagyobb készséggel ad önnek működési bizonyítványt és csak tessék bátran az irodára hivatkozni, a lehető legjobb referenciákat fogjuk adni, ha belépne valahova...

Ida (rekedten nevetve): Hova?

Igazgató (lenéz, irni kezd, köhint): Hát csak ezt akartam önnek közölni.

Ida (egy lép, felemeli fejét, elsimítja a homlokát):

Igazgató (felnéz, fészkelődik, a körmét ütögeti a ceruzával, Biccent): Jó napot, kisasszony.

Ida (halkan): Megyek kérem... (Indul, megáll. Kezei az ölében összekulcsolódnak.) Igazgató úr...

Igazgató (felemelkedik, idegesen): Nagyon sajnálom.

Ida: Hát miért muszáj nekem elmenni?

Igazgató (idegesen nevet. Felhúzza a vállát.) Háj... nincs munka. Nincsenek rendelések kérem. Hiába gyártjuk nekik a legszebb szerszámokat. (A két karját szétnyitja s lecsap combjaira.) Nincs munka, kisasszony.

Ida (bután, keserűen): Miért nincs munka?

Igazgató (bosszúsan nevetve): Hja kérem, éntőlem ilyen nehezeket ne kérdezzen. Talán telefonáljunk Bethlennek, ő majd bővebb felvilágosítást ad. (Tréfából a hallgatóhoz nyúl.)

Ida (izgatott hangon): Igen, tessék telefonálni. És tessék megmondani, hogy itt áll egy családfenntartó, Kiss Ida. Práter ucca 53, akinek az atyja eltűnt Vollhiniában és négy polgárja és három kereskedelmije van és az édesanyja nem tud semmit végezni, mert belső baja van és Kiss Ida járhatja az öccsét gimnáziumba, meg a kicsi hugát elemibe. És Kiss Ida most itt áll kenyér nélkül. Tessék megtelefonálni az összes minisztereknek.

Igazgató (bólint, nevetve): Höh, nagyon jó. Rögtön minisztertanácsot fognak összehívni. (Leül, odahúzza a ceruzáját, lenéz komolyan.) Nincs időm önrel tovább foglalkozni.

Ida (a nézőtér felé mered): Mi lesz most mivelünk. Mit mondok én anyának. A gyerekeknek... (El-sírja magát, odafordul az igazgatóhoz.) Mi lesz most mivelünk, igazgató úr...

Igazgató (elcsavarja magát a forgószéken, dühösen): Figyelmeztetem, hogy ne pityeregjen az irodámban. Az teljesen fölösleges. (Vár, Ida szemére emelt kezekkel görcsösen sír.) Nem vagyunk kérem egy kis nyomortól meghalva. (Nevet, legyint.) Ma? Tessék csak átlapozni az újságot, micsoda tragédiák történnek, naponta kérem. (Tovább akar dolgozni.)

Ida (leveszi a kezét a szeméről, a nézőtérre mered): Te jó Isten. Mennyi

A
PESTI HIRLAP
50 ÉVES
JUBILEUMA

alkalmából nagyszabású módon kíván kifejezést adni Magyarországnak legnagyobb olvasótáborára iránt érzett hálójának és köszönetének, amikor tudatja, hogy

MINDEN ELŐFIZETŐJÉT DIJMENTESEN BIZTOSITJA – TERMÉSZETESEN AZ ÚJONNAN BELÉPŐKET IS –

AZ ANGOL ELEMI BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL

10.000 pengő

illetőleg 5000 vagy 1000 pengő erejéig a Biztosító Magánvállalatok Állami Felügyelő Hatósága jóváhagyásával a PESTI HIRLAP november 11-iki számban közölt feltételek értelmében

pénz van abban a borftékban. A Gizike gyermekkórházi ápolására kivettem egy egész hónapit. Azonkívül apróbb tételekből volt összesen kétfélmilliókétfélszázötven, hat hét az... szóval én most mindössze kétszázötvenet kapok... (a homlokához nyúl). Te jó Isten... (Sírva.) Hiszen éhen fogunk halni...

Igazgató (lecsapja az öklét a ceruzával): De kérem! Hát mi lesz már!

Ida (elébe nyújtja összekulcsolt kezeit, sírva): Igazgató úr kérem. (Nagyot lélekzik, indul az ajtó felé, behányja a szemét. Halkan.) Nem. Nem tudok kimenni. (Kinyitja a szemét, megrázza a fejét.) Elveszttem az eszem. Istenem. (Az asztalhoz fordul.) Én nem is tudom elhinni... igazgató úr... ez egész végleges? Nem lehet még ezt valahogy elintézni?

Igazgató (elhajítja magától a ceruzát, ugrik egyet ültében): Nem kérem!

Ida: Tudom, hogy sok az igazgatótól úrtól függ...

Igazgató: Éntőlem? Mi függ éntőlem máma? Én éppen olyan kis féreg vagyok itt, mint maga! Örülök, hogy élek, részemről is. Nahát. (Megkeresi az asztalon a ceruzát.) Isten vele, kisasszony. Boldog újévet.

Ida (szenvédélyesen): Jaj, ne küldjenek el!

Igazgató (felugrik, odajön Ida mellé, kiabál): Hallatlan! Tessék megérteni végre, hogy az iroda nem reflektál tovább az ön szolgálatairól! Értelte?

Ida (felnéz rá, mosolyog): Nem értem. Összekulcsolja kezeit.) Én úgy szeretem ezt az irodát. Én úgy megszerettem a kerítéssodronyt és a tetőlemezt. Én már nem is tudom elképzelni az életemet sodrony és lemez nélkül. Én úgy szeretek itt egész nap könyvelni. Én be fogok járni egy órával korábban, ha tessék, tessék megmondani, én meghalok a részvénytársaságért.

Igazgató: Kérem, kisasszony, most már távozzon!

Ida (eszélősen): Nem, nem, nem. Nem

szabad engem kilöknü! Télen, mikor mindennap szemet kell felhozatni! Anyának csak zsemlyét szabad enni, mindig azt a sok drága zsemlyét. Pistának tönkrement a cipője! Mondja meg azoknak az uraknak, hogy nincs joguk minket megölni! Kik azok az emberek, én nem is ismerem őket. Hol laknak azok, odamegyek, megmondom, hogy anya nem fogja kihúzni tavaszig, ha most éhezni kell... (sírásba olvad) ne lökjenek ki. Nem szabad engemet kilöknü.

Igazgató (alig tudja türtőztetni idegességét, az ajtóra mutat): Azt akarja, hogy kinyissam az ajtót magának?

Ida: Nem, drága igazgató úr... (Összekulcsolja a kezeit.)

Igazgató (megfogja a karját, az ajtó felé akarja tolni): Hát kérem...

Ida (megfeszíti magát, megragadja az igazgató karját két kézzel): Nem! Hogy tehet ilyet velem?

Igazgató (le akarja rázni magáról, szinte birkóznak): Nézze... ne kényszerítsen... hallja... mi lesz?

Ida: Nem tudom mi lesz, én nem tudom... Jaj hát hogy bánhat így velem, egy lánnyal, egy úriemberrel! Eresszen el!

Igazgató: Hát akkor... (liheg, elereszti, kiveszi a zsebkezdőjét, megtapogatja a homlokát) mit erőszakoskodik itt.

Ida (sír): Ugyanaz az ember, aki telehordta Siófokon zserbóval... aki Worth-odkolonyt vett egyszer nekem...

Igazgató: Jó kérem, ezt talán hagyjuk.

Ida: Igen, aki még két hónapja csupa finomság volt velem és aki... úgy tudta dicsérni azt a vacak kis rózsaszín sapkám... és nem tudta, hogy hízleljen a szememnek, meg a hajamnak, meg az arcbőrömnek, meg a kezemnek... igen (lenézve) udvarolt nekem.

Igazgató (kicsit zavartan tátja a száját. Ideges gesztussal felnevetve): No igen. Az nagyon szép volt tőlem. (Nevet.) Höh. És maga a végén tudomásomra adta, hogy nem kapható, mert nagyon, de nagyon sze-

retti azt a kis fiatalembert, aki megszokta várni a sarkon, a tisztelt vőlegényét és maga tisztességesen fog férjhez menni. Ez viszont magától volt szép. Kvittek vagyunk. Kérem. *(Leül vissza az asztalhoz. A ceruzát odahúzza.)* Akar még valamit?

Ilda (halkan): Tessék megbocsátani nekem.

Igazgató: Kérem, én nem haragszom. Annyira nem, kérem, hogy most körülbelül hat hete, mikor egy igazgatói ülésen először kívánták tőlem a maga leépítését, hát én igen energikusan ragaszkodtam magához, mint kitűnően bevált munkatársához és hát satöbbi. *(Rágyújt az elaludt szivarra.)* Csupa szimpátiából, elhiszi?

Ilda: Igenis! Köszönöm!

Igazgató (nagyoj fúj, felnéz, nevet kicseit): Az igaz, hogy még akkor voltak némi illúzióim magával szemben. Nem akarom tagadni. Még bíztam benne, hogy megjön az esze. Hogy szépen be fogja látni a belátókat és nem fogja magát arra a jelentéktelen kétmillós fiúra bázírozni, aki nem tudni micsoda gyerekes kis bolondságokat esicsereg a maga fülébe, mikor hivatal után abba a tejesarnokba kíséri. *(Huzigálja a ceruzát, szórakozottan figyelve, hogy hajlik a ceruzáttartó acélrudacska.)* És én nem mondom, hogy a legutóbbi ülésünkön is nem próbáltam volna meg, hogy magát megmentsem, talán ha a végletekig exponálok magamat, kérem... *(nevet, ránéz)* dehát kérem, az ember nem is képes magát olyan mértékig exponálni valaki mellett ügyebár, aki, akihez elvégre semmi közöm, akinek teljesen közömbös vagyok, akinek megvan a maga külön ízlése, ügyebár és aki már nyakig benne van a vőlegényében, akivel olyan édes lesz ma is ilt hat órakor a kapu alatt összeölelkezni és expressz nyalakodni egy kicsit... *(nevet)* mi?

Ilda (a nézőtér felé mered, kinlódik. Elszánja magát hazudni): Nem, nem. *(Az igazgatóhoz fordul, lesü-*

tött szemmel.) Már nem fog a sarkon várni.

Igazgató: Áh!

Ilda: N-nem jön értem többet. Szakítottunk kérem. Igen.

Igazgató: Ne beszéljen.

Ilda: Igenis kérem. Tegnap szakítottam vele.

Igazgató: S vajjon miért?

Ilda (felrántja vállait, igen könnyed hangot vesz): Hát éppen elég volt. Éppen elég. *(Elfojt egy sóhaj.)*

Igazgató: Mégis, hát mi történt, hogy csak így hirtelen...

Ilda (lélekzik egyet, a levegőbe néz, aztán elszántan): Nem... nem... nem... nem hirtelen... én már régebben kezdtem rájönni, hogy... hogy céltalan...

Igazgató: Aha! *(Leveri mosolyogva a hamut).*

Ilda: Igenis, én tisztába jöttem vele, hogy semmi értelme... a legutóbb kérem, le lett a fizetése szállítva.

MEINL KÁVÉ

Mert az intézet is pang, kérem.
Igazgató (a szivarja végét fölényesen, fejbölintással teszi a hamutartóba).
Ida (odamedre): És én beláttam, kérem, hogy évek mulva sem lesz képes engem elvenni... hogy csak beszél...

Igazgató: No ja.

Ida: És hogy kár tovább is foglalkoznom vele...

Igazgató: Látja, látja.

Ida: Igenis... Én... én... meg is úntam. Igen, ráúntam erre a fiúra. (A szíve felé kapja kezét, lassan leereszti. Becsúkjja a szemét, szenved az arca. Ijedten hamar felnyitja a szemét.)

Igazgató: No, ezt egész könnyen megértem. (Ránéz.) Szóval, nem is szereti már az illetőt.

Ida (pici szünet után, fejét rázva, erőszakosan): Nem. (Picit megtántorodik, egy sóhajt fojt el újra, félrehajtott fővel gyorsan, halkán.) Jaj...

Igazgató: Brávó, bravó! Lássa, végre megjött a józan esze. Bolondság volt, lássa be, hogy bolondság volt. (Feláll.) Direkt butaság volt. Hígyje meg nekem.

Ida (bölint ijedten. Halkan): Igenis.

Igazgató (odajön elébe, lágyuló hangon): És hát ezek szerint maga teljesen szabad.

Ida: Szabad... szabad, igazgató úr.

Igazgató: És kedves. Mindenesetre nagyon kedves. (Sétál izgatottan. Szíjja erősen a szivart. Megáll.) És... szabad egy kérdést?

Ida: Tessék, kérem.

Igazgató: Mondja... nem történt maguk közt, már mint a fiatalember közt és maga közt... valami érvényesebb dolog?

Ida (néz rá, nem felel.)

Igazgató: Hogy mondjam... nem lépte át vele a Rubi...

Ida: Nem értem, igazgató úr.

Igazgató: Ez hájos, ha nem is érti. Szóval, hát úgy kérdezem, hogy megértse: maga most is százszázalékos leány? (Kicsit nevet.)

Ida (lekapja némán a fejét).

Igazgató: Nos?

Ida (igent int, fejbölintva).

Igazgató: Nézzen, kérem, a szemembe.

Ida (felnéz).

Igazgató: Az?

Ida (önérettel, keményen): Ah! (Lesüti a fejét, nagyokat lélekezik.)

Igazgató (nézi pillanatig, halkán, jól esőn nevet, nagyot szív, a füstöt behúnytt szemmel fölfelé karikáztatja, aztán gyöngéden simít egyet az Ida haja felett a levegőbe. Kellemeset sóhajtva ellép, izgatottan sétál két lépést. Köhint félrészten. Elébe áll Idának): Kár, hogy ilyen későn tudtam meg mindezt. Lássu, kár, lássa... (kedveskedve, nevet, picit meghajolva.) Hanem persze, igen hát... (A dívánra pillant és kezével invitálja.) Nézze, üljön le egy kicsit. Üljön le csak, kérem.

Ida (leül, lenéz pár pillanatra).

Igazgató (pár lépést még jár előtte. Nevetgélve): Tudniillik legelőször azt kellett volna megkérdeznem, hogy az én figyelmességem, az én meleg érdeklődésem maga iránt... (megáll előtte) hagyott-e mégis, hogy mondjam, valami kis hangulatot a maga lelkében... igen?

Ida (vakon): Igenis... igen... mindenesetre.

Igazgató: Szóval, nem felejtette még el teljesen, mennyire, mennyire szimpatizáltam magával.

Ida (gyorsan): Óh, nem, sőt, kérem szépen. És... és én is szimpatizáltam igazgató úrral... tessék elhinni.

Igazgató: Igazán?... (örül, gyöngéden megveregeti az Ida vállát. Elkomyodik.) Egyszer azt mondta nekem, mikor nagyon ostromoltam, hogy inkább meghalna, semhogy szerelem nélkül adja magát oda valakinek. Emlékszik?

Ida (megijedt): A... azt mondtam? Igen, mert... mert akkor a Sanyi úgy telebeszélte a fejemet... mert, mert akkor még...

Igazgató (sétálni kezd): No igen, akkor még nagyon benne volt a fiatalemberben.

Ida (erölködik): De már akkor is, kérem, tessék elhinni, igazgató úr, én úgy meg voltam mindig hatva, valahányszor az igazgató úr zserbót dugott a fiókomba... azt a drága bonbonos skatulyákat...

Igazgató (megáll, vigan leggyint): Ugyan, nem pénz!

Ida: Meg, hogy olyan finom virágokat küldtetél nekem, igazgató úr... krizantémot, cikláment...

Igazgató: Szóra sem érdemes! Csupa olesó kis növények, mi az.

Ida: És... és Worth-odklonyt is küldött egyszer igazgató úr... valódi Worth-ot. Olyan jól esett...

Igazgató: Á, semmi, egy kis Worth... inkább csak figyelem. *(Sétál, nagyokat fúj a szivarból.)*

Ida (mohón): Az, igen, a figyelem. Oly figyelmes volt mindig igazgató úr, és az-esett olyan jól. Hogy annyit tetszik gondolni mindig rám. És hogy olyan gyöngéd tud lenni, igazgató úr.

Igazgató: Gyöngéd, igen, az tudok lenni.

Ida (követi a szemével a sétáló igazgatót, kinlódik, hogy szavakat találjon): És ne tessék hinni, hogy én nem gondoltam igazgató úrra. Én is sokat gondoltam igazgató úrra.

Igazgató (megáll): Gondolt rám? Csakugyan? És miket gondolt?

Ida: Hogy... hogy igazgató úr... imponál nekem. Hogy milyen finom modora van, hogy milyen igazi úriember.

Igazgató: Úgy? Ez szép! *(Fölteszi egyik lábát a dívánra.)* No és, és, és hát tovább nem gondolta?

Ida: És... hogy én azért nagyon hálás vagyok igazgató úr iránt.

Igazgató: És, és mégis hát vegyült abba a hálába valami kis gyöngö vonzalom is, nemde? *(Vállára teszi a kezét.)*

Ida: Vegyült! Vegyült, igenis, határozottan.

Igazgató (vállát simogatva): És mondja csak... mondja, ha úgy mindenfélét elgondolt néha magában, ahogy a leányok szoktak, úgy-e,

volt olyan perc, mikor elképzelte, mikor úgy érezte, hogy tudna reagálni egy megállapodott, jellemes, figyelmes, nobilis érzésű embernek a gyöngéd odaadására?

Ida: Igen, én éreztem, hogy igazgató úr megért engem. És hogy csakis tanulhatok igazgató úrtól. Igazgató urat mindenütt dicsérni halloom, milyen okos.

Igazgató (leszáll a lábával, miután kicsit megveregette nevetgélve az Ida vállát. Sétál két lépést, homlokát megsimítva): Hát, ami azt illeti, van egy kis koncepcióm.

Ida (előrenéz): És én éreztem, hogy igazgató úr nem az a férfi, akit nem lehet megkedvelni, sőt, hogy egy leánynak igenis a legnagyobb szerencse lehet az életében az igazgató úrnak a... jósága.

Igazgató (Ida elé áll): Hát lássa, én nem mondom, hogyha mindent elkövetnék, nem tudnám-e még ezt az ügyet visszacsinálni.

Ida (könyörögve néz rá): Istenem...

Igazgató (leül mellé, Ida kezét a kezébe veszi, lassan simogatja): Nézzé, röviden elárulom magának, hogy a maga mostani B-listára való helyezése kizárólag az én egyéni intézkedésem volt, a viszonyok nyomása alatt, természetesen. És hát a részvénytársaság intencióit igyekeztem honorálni. *(Ida kezét ütőgeli nevetgélve.)* De meg kell jegyezni, a részvénytársaságnak fogalma sincs még a maga leépítéséről. Erről csak a holnapi jelentésben értesítettük volna a társaságot.

Ida (mélyet lélekezik, megkönnyebbülve. Mosolyog): Hát megmaradhatok igazgató úr?

Igazgató: Igen.

Ida (hálkán): Köszönöm szépen.

Igazgató: Természetesen, egy kikötés alatt.

Ida (ránéz).

Igazgató: Ha... *(a kezét a mellére húzza lassan)* csakugyan a barátom lesz, drága kis Ida.

Ida (felnyitja száját, lassan elhúzza a kezét).

Igazgató (csodálkozik): Nos?... hát kifogása van ellene?

Ida (szünet után, megrázva fejét): Nincs!

Igazgató: Úgy... ez szép szó volt. Ezt így kellett kifejezni. Egyszerűen, ahogy a szívből jön. (Közben a vállát tapogatta Idának és megsimítja gyöngén a haját.) Szóval, édes Idácska, az én legszebb álomom ezennel beteljesült és maga az én drága, bájos, hercig kicsi barátnóm lesz. (Megfogja az állát hízelegve.) Igen?

Ida (igent int, lenézve).

Igazgató (megveregeti az orcáját, az égbe sóhajt lelkesen): Meglátja, Idácska, olyan boldoggá teszem, mennyire csak a mostani gazdasági viszonyok közt lehetséges. (Az Ida arcába hajlik.) És magácska is (elveszi a kezét, simogatni) ügyebár, magácska is engem, úgy-e, drága...

Ida (szenvedve): Igen... (Próbálja a szemét elkerülni).

Igazgató (követi az Ida ingadozó fejét a fejével): Mondja ki a kis édes hangjával, mivé akar engem tenni?

Ida: Bo... boldoggá... boldoggá akarom tenni.

Igazgató (lehúnyt szemmel, elragadtatva, halkán): Drága... hol az az aranyos kis szava... itt van még a levegőben... megpuszítom. (Belecsókol a levegőbe. Az Ida kezét gyöngéd mozgással ringatja a szívében).

Ida (kibámul a nézőtérre, sóhajtva, majdnem hangtalan): Jaa...!

Igazgató (rámosolyog, gyöngéden nevetve): Édes, édes kis őzike. (Magához öleli. Hátradől, odafeketi a karjára a kissé húzódo Ida fejét, félkézzel cirógatja az orcáját, halkán, mohón duruzsol neki.) Olyan, mint az álom... olyan isteni itt érezni mellettem ezt a remek élővirágot... olyan boldogság lesz...

MINDENBEN

ELSŐ A

PESTI NAPLÓ

(Mohón magához öleli) az enyém, úgy-e, most már az enyém...

Ida (remegve kibontakozik, feláll): Kimehetek már, igazgató úr, kérem?

Igazgató (feláll, boldogan nyúl ölelni Idát): Nem, szó sincs róla, édes, most kimenni, édes Iduska.

Ida (ellép jobbra-balra előle).

Igazgató (ölelni próbálja, hiába): Érezni akarom, hogy az enyém, tudni akarom, érti, azt akarom...

Ida (rémülten): Mit... mit akar, igazgató úr?

Igazgató (nyulkál a hátráló Idához nyújtott karjaival): Szeretni akarom magát... azt akarom, hogy szeressen... hogy a drága szerelmes kis kedvesem legyen...

Ida (visszatolja a karjait): Igen, kérem... majd... majd...

Igazgató (szenvedéllyel, szemrehányón rázza a fejét, gyüri az Ida kezét): Nem majd, nem majd, most, mingyárt, azonnal...

Ida: Nem, nem, az Istenért, hogy tesz ilyet képzelni...

Igazgató (izgatottan, suttogva): Hiszen... hiszen hajlandó a barátom lenni... hát nem hajlandó?

Ida: De igen, haj... hajlandó vagyok. (Lebocsátja a kezét, az igazgató tovább gyüri kezében.)

Igazgató: No, látja, Iduskám, hát akkor miért nem akar maradni...

Ida: Nem... nem. (Könyörögve néz rá.)

Igazgató (közelebb próbálja húzni, Ida hátra-hátra húzogatja magát): De igen, még ma, édes szívem, akarom, hogy az egész mennyország egyszerre szakadjon rám...

Ida: Igazgató... drága igazgató úr... tessék kiengedni... (Húzódik.)

Igazgató: Nem, nem engedem, ha most kimegy, elveszíthetem... félek, hogy elveszítem magát...

Ida: Nem... ne tessék félni... én már elhaláloztam... én már úgymint elszántam magam... én úgymint csak az igazgató úr leszek majd...

Igazgató: De talán még holnapra megbánja... (Az arcához közeledik,

oda akar csókolni, Ida oldalt húzódik, az igazgató tovább is oda-oda kap a fejével beszéd közben, hogy lassan körbefordulnak egyszer) maga holnap biztosítva lesz, hogy az állása még egy hónapig megvan és majd valami elhelyezkedést kereshet és azután itthagyz...

Ida: Nem, kérem, nem!

Igazgató: És én nem leszek boldog...

Ida: De igen, bizony Isten!

Igazgató (megáll, halkabban, hízélegve, könnyörögve, kissé lihegve beszél Idának, miközben a kezét simogatja): Nézze, nézze drága kis Iduka, én nem akarom itt magát fenyegetni, én, én igazán nem szívesen hívatkozom rá, de tudja... hát gondolja meg, drága mindenem, ha az elbocsátás megtörtént és ha nem akar most benn maradni, akkor... akkor haza kell vinni azt a nyomorult borítékot a kis családnak...

Ida (sírással küzd): Igazgató úr... a jó Istenre kérem...

Igazgató: Maradjon... édes... (meg akarja ölelni).

Ida: Ne tessék azt tőlem követelni...

Igazgató: Nem követelem, szépen kérem... (Rángatja a kezét.)

Ida (kiszakítja a kezét, összekulcsolja, sírova): Ne tessék elgázolni... ne tessék összetörni... igazgató úr... ne tegye ezt velem... ne pusztítson el... legyen tekintettel a... a lelkemre.

Igazgató (közeledik): Oh, drága baba, én nem bánom a lelkét... én tisztetem a lelkét... én mindig tisztelni fogom... én csak nagyon szeretem magát. (Vibráló ujjakkal hívja a hátráló Idát.)

Ida (térdre esik, halkon könyörög, píttyeregve, összetett kézzel): Tessék várni még, igazgató úr... a jószágos Istenre kérem... tessék várni velem... tessék csak barátkozni velem... egy darabig... míg egy kicsit be'eltem magam... míg egy kicsit megszokom igazgató urat... és aztán nagyon tudom szeretni, én azt érzem... de most olyan borzasztó... most így egyszerre, én

erre nem voltam elkészülve... én ezt nem bírnám el... ne tessék, ne tessék...

Igazgató (folyton lenyúl hozzá, hogy fölemelje. Fölemelte): No, álljon fel hát, nézze meg az ember. Itt térdel. Úgy szégyellem. Hát mire való ez! Hát nézze, nézze csak... (Meggfogja két kezét. Hintálja szépen a két kezével. Gyöngéden, mosolyogva beszél.) Hígyje el, még talán szebb így. Így sokkal poétikusabb és édesebb. (Szinte szavalva, szenvedélyes hangon.) Így a legszebb, édes Idácskám, így (egyszerre, hirtelen... fél karral magához kapja) mint egy gyönyörű vilámlás... egy forró hajnalhasadás (át akarja ölelni) mese, mint az ezeregyéjszaka...

Ida (elhúzta magát, az ajtóhoz fordul, egyet lép, megáll).

Igazgató: Ja, persze. Az ajtó. Fél, hogy bejöhöt valaki. (Odasiet, becsukja halkan az ajtót.) Becsukjuk szépen. Így ni, nincs mitől tartanunk és most... (Átöleli az Ida nyakát, gyöngéden a hajára teszi a fejét, úgy viszi a dívánhoz) most a miénk az élet... az egész világ... úgy-e, jön szépen, leül velem az én egyetlen szerelmem. (Leül és kezénél fogva leülleti maga mellé Idát.) Így, lecsücsülünk, csücs.

Ida (leesik, mint a bábu, aztán elhúzza a kezét).

Igazgató: Hol a kezecskéje? (dureásan.) Mm... mindig elviszi!

Ida (engedi a kezét visszahúzni, a közönséget bámulja, halkan): Boesánat.

„Ne koplalj, de légy karcsú!”

A helyes táplálkozás szabályai. Teljes étlap kalória-táblázattal, gyönyörű illusztrációkkal

Kapható kiadóhivatalunkban (VII, Dohány u. 12). Ara 1 pengő 80 fillér. Póztán bérmentve 1 pengő 90 fillér. Az összeg helyegekben is beküldhető, utánvétellel nem küldjük

Igazgató (köhög, nevet, emelkedik, ütögeti az Ida kezefejét, megcsokolja. Csókolgatja kis bújja morgásokkal).

Ida (Lehúnta a szemét).

Igazgató (megszagolja az Ida kezét): Mm, de finom. Milyen szappant használ?

Ida (hünyt szemmel): O-orgonát.

Igazgató: Imádom. Kedvenc szappanszagom. (Rezgő fejjel végigdül az arcával az Ida kezén. Ránéz édes arccal.) Iduci! (Emelkedik a dívánon jókedvében.)

Ida (kinyitja a szemét): Tessék.

Igazgató: Csak mondom, Iduci. Olyan kedves kis neve van. Olyan leányos. Duci! (Nevet, még magasabbra rúgja magát.)

Ida (néz rá, feje előre-előre billen).

Igazgató: No nézd, milyen szomorú a drága kis arca. Kis cica. (Meggfogja gyöngéden az állát.)

Ida: Nem vagyok szomorú, kérem... (Rázza a fejét, nevetni próbál, elnéz.) Csak... csak meg vagyok még lepve kicsit...

Igazgató: Meg van lepve. Még idegenkedik tőlem, nem? Nohát, nézzen a szemembe szépen. (Odafordítja magafelé az Ida arcát.)

Ida: Nem, ne tessék azt hinni...

Igazgató: No, mosolyogjon hát egy picit... egy ici-picit...

Ida (megtörtlen rámosolyog az igazgatóra).

Igazgató (megsimogatva egy kézzel a combját): Nézze, drága Iduci, én nem tudok brutális lenni, Istenments! És nekem, lássa, oly rosszul esne most azt sejteni, hogy maga ellenkezik magában...

Ida: Nem igazgató úr, én egy cseppel sem ellenkezem.

Igazgató: Ha csak éppen eltűrné, hidegen és kedvetlenül...

Ida: Óh, nem, kérem!

Igazgató: Az, az nekem nem volna öröm, hígyje meg, drága Idus. Én magától meg akarom tartani. Én a szívéhez akarok férközni.

Ida (tálozva helyeslél): Igenis.

Igazgató: Én szeretném azt érezni, hogy máris egy kicsit közeledik

hozzám... (átkarolja a derekát és húzza magajelé) érzésben... és egyáltalán... (kézzel húzta) és azt érezné, hogy a legjobb pajtlása van maga mellett.

Ida: Én érzem, én... igenis.

Igazgató: És ha nem látná bennem a tekintélyt...

Ida: Nem, nem látom, kérem!

Igazgató: Sem azt a bizonyos korkülfönbséget... ez talán nagyon szokatlan gondolat még magának...

Ida: A viláért sem, igazgató úr. (Próbál arrább-arább húzódni az igazgatótól, aki gyöngéden simogatja a derekát. Az igazgató mindig visszahúzogatta gyöngéden. Előre nézve beszél, fejtöréssel, nagy lélekzettel, látható szenvedéssel, persze elevenséget és vidámságot színelve.) Ne higgye, igazgató úr, hogy nekem olyan éreften ízlésem van... én mindig kijelentettem, igenis, mikor leányok úgy diskurállunk, hogy az én szememben az igazi férfi harmincöttnél kezdődik... (Ijedten pillant az igazgatóra) egész negyvenötig. (Előre beszél megint.) És hogy énrám csak egy érett férfi tud igazán hatni... nem azok a gyerekek... (Fájdalmas arccal hűnyja le egy pillanatra a szemét. Kinyitja a szemét.) Igen, mert a Sanyi mindössze huszonöt éves, még annyi se, mert májusban lesz, május tizennegyedikén.

Igazgató (kicsit idegesen): Az nem fontos.

Ida (ijedten): Nem kérem, nem fontos. És ő nekem egyáltalán nem volt olyan fontos. Egyáltalán nem az az ember, aki valakinek imponálhat. Én szeretem, ha egy ember ad magára valamit. A Sanyi-ban semmi komolyság nincs. Csupa bolondságon löri a fejét, még verseket is firkál...

Igazgató (behúnyt szemmel simogatja az Ida oldalát, másik kezével az Ida kezét tartja, emelgeti, babrálja. Álmos, ábrándos hangon, mosolyogva): Igen?

Ida: Igen... és csak röhög mindenem. Még az autóbuszra is ráröhög. Iga-

zán, én szőgyeltem sokszor vele menni...

Igazgató (megveregeti halk nevetéssel az oldalát).

Ida: Csak a Sanyi nem ment le soha a nyakamról. Egy lépést se akart menni nélkülem... (Küzd a sóhaj ellen.) Azt mondta, belehalna, ha egy nap nem látnánk egymást... és (szívére emeli kezét, feje lehull, mélyet sóhajt, vigyázva).

Igazgató (szórakozottan, kissé kelletlenül): Jó, jó...

Ida: És... semmi szolid nincs benne. A nyáron egy este az összes pénzt ellovagolta az Angolparkban... hat pengőt.

Igazgató (kinyitja szemét, élvezettel nézi az Ida haját és nyakát): Halhatatlan...

Ida: És a hivatalban csak lopja a napot. Sokszor levelet gépel nekem és átküldi a szolgálal, csupa butaságokat. Most két hete például egy ilyen levelet írt: „Te, esik a hó, szeretlek, óh!“ (Kitátja száját, levegőt kap be, hogy ne sóhajtson. Oldalt fordul az igazgatóhoz.) Tényleg, akkor havazott.

Igazgató: Jó, drága kicsi pintyőke, beszéljünk talán másról.

Ida (előre): Nem, én csak azért mondom és csak azt akartam a Sanyi-ról mondani, hogy igazán nem méltó, hogy az embernek semmit aki nem tud az embernek semmit sem nyújtani... és ő egyáltalán nincs úgy öltözve, hogy az embernek öröme legyen vele járni... az inge is mind kifoszlott, csupa varrás és stoppolás... és én szeretem, ha egy férfi komolyan van öltözve (rápillant az igazgató nadrágjára) és elegáns...

Igazgató: Hm, mi? (Kinyitja a lábát és meghúzza a nyakkendőjét.)

Ida: Én szerintem egy férfinak... egy kicsit, mondjuk, molettnek kell lenni... (Gyáván az igazgató felé fordul.)

Igazgató (kidüti a mellét): Például ennyire, nem, talán csak fessnek?

Ida (mohón): Igen! (Előre.) És a Sanyi

olyan girhes... ötvenhárom kiló... hiszen, nem is eszik eleget...

Igazgató (nevet kényszeredetten, két kézzel lesimítja az Ida fejét): Angyalok, maga folyton a Sanyival foglalkozik... Hisz már nincs is Sanyi.

Ida: Nincs... nincs... éppen azért... csak azt akartam... hogy ketten ettünk a tejszernokban az adagot... és mindig éhesek maradtunk... *(Léhull a feje.)*

Igazgató: Majd eszik, cicuska... *(Fel emeli a fejét a két kezében.)* Majd mindig eleget és meleget és finomat, majd arról én gondoskodom... és majd velem jön és veszünk egy szép zsorzsettkosztümöt is lehetőleg. *(Hízelegve, édeskedve.)* Kérek egy pici pusztit. *(Tartja a száját, behúnyja szemét.)*

Ida (kicsit hátrakapja fejét. Bekap egy sóhajt, aztán behúnyja szemét, odatartja az arcát. Halkan): Tessék.

Igazgató: Naa. *(Kényeskedve toporzékol a lábával. Felnéz.)* Nem úgy. Magácska ad. Úgy sokkal édesebb. Na, drága kicsi Iduci. *(Odahúzza az Ida fejét, csücsöríti a száját.)*

Ida (pillanatra felkapja fejét, aztán lecsukott szemmel odaadja a csukott száját).

Igazgató (párszor mohón, hangosan megcsókolja, átölelve fejét. Izgatottan nevetve): Édes, édes bonbon. *(Panaszosan.)* De még, de még nagyon passzív. Nem vesz részt az akcióban. *(Ida elfordulva hamar megtörli a száját.)* Szeretném, ha... hogy mondjam, ha egy kicsit belejönne... tudja, egy kis hangulat... egy kicsi szédület... no, legyen kedélyes... *(Picit megcsinklandja nevetve.)* No, Duci-Muci...

Ida (visszaesett a letörtségbe. Suttogva): Igenis.

Igazgató (saját térdére csap): Hopp! *(Felugrik.)* Milyen nagy számár vagyok. Így nem is lehet hangulatba jönni, ilyen szárazon. *(A szekrényhez sét.)* Várjon csak. *(Kinyitja, zörög, kivész egy üveget és két pohárkát vesz ki.)* Van itt nekem egy elsőosztályú likőröm... valódi

Hobé! *(Nevetve datol az üveggel a feje fölött, körbeforogva.)* Hobé, hobé, evoé, evoé!

Ida (közben a szívére kapja kezét, előremered, hebeg az ajka): Istenem... *(Folyton fel akar emelkedni.)*

Igazgató: Meg egyiptomi cigaretta, dugaszban, a kedves vendégeimnek... *(Kiveszi az asztalfőkből a skatulyát, odahozza.)* Ni, Laurens. Svájci. *(Leül, nevet.)* Svájc, az most annyi, mint Egyiptom. *(Letette az üveget és a pohárkát, kinyitja a skatulyát.)* Parancsoljon.

Ida (a skatulyába néz, halkan, reszketve): Ne, nem igen szoktam.

Igazgató: Dehogy sem. Az édes kicsi babának mindig cigarettáznia kell. Szokja meg, kis szívem.

Ida (lassan belenyúl, vesz).

Igazgató: Ja, persze. Előbb iszik egy pohárkát. *(Tölt Idának.)* Meglátja, hogy fölmelegszik mingyárt ez a kis hangulat.

Ida (forgatja a cigarettát, nézi).

Igazgató (kezébe adja a poharat. Tölt magának is): Isten hozta drága. *(Odakocintja poharát, iszik.)* Ááh.

Igazgató: Mi az? Kiinni szépen. Hobé-Cerise. Cseresnye. *(Fölsegíti az Ida kezét az ajkához.)*

Ida (iszik egy picit, köhög).

Igazgató (nevet): Kuc, kuc! Na? Egy hajtásra! Avanti Savoya! *(Mégfogja a kezét, megittatja vele a poharat.)* Ügy-e, lememt.

Ida (rekedten, kicsi fuldoklás után): Igen.

Igazgató: No, még egyet, hamar. Így szokás. *(Vesz az üveget.)* Nem. Először rágyújtunk. Bedugjuk ezt az üveget, hátha felborul. *(A dióánra fekteti az üveget. Gyufát gyújt.)* Tessék tűz. Tüzecke. Nekem mindig olasz gyufám van. Szeretem mindenben az elegánsat. *(Ida rágyújtott, ő is rágyújt.)* Mit szól ehhez a Laurenshez?

Ida (elhajtja a füstöt, egy köhögés után, szomorúan): Igen.

Igazgató: No, most egy kicsi poharat megint a Hobéból.

Igazgató (bágyadtan legyint, vígan, pilyókásan): Sanyi! Sanyi!

Ida (örvendve, melegen): Itt van, itt van, nincs akkor sötét... olyan szép ez a bál... én veled megyek a bálba, én galambnak öltözök, te vegyél olyan kockát, látod a kéményseprőnek is megmondjuk...

Igazgató: Drága kicsi bolondom... (Felnéz.) Nézz az édes szemecskémbe.

Ida (odanéz):

Igazgató (nevet): Milyen furesán nézel... mintha nem ismernél... (nevet, megkeresi kezével az üveget, simogatja.) Ez a jó kis Hobé... én nem is érzem... remekül bírom a szeszt... ezt a moziban láttad, édes cukorkám?

Ida: Te is olyan fantóm vagy... Sanyi... hát miért vagy te ilyen...

Igazgató: Én vagyok Sanyi? (Félre.) Édes. (Idához.) Te kis bolond vagy. Én Ede vagyok. Úgy mondd nekem. Edus, Edus. Milyen szép. Erre iszunk. (Töltés közben.) A lakáson gramofon van... a leglündéribb Carusokkal...

Ida (nevet): Igazán? Hát mér nem mondtad.

Igazgató (odaadja a poharat neki. Kocintani tartja poharat): Olyan búbajos kis zríket fogunk kettesben csinálni. Ígyál, kutykutykuty, olyan jó lesz mindig bolondnak lenni egy kicsit...

Ida: Te vagy bolond. Te bolond vagy. (Hirtelen nyugtalanul.) Sanyikám, én is fantóm vagyok... fantóm...

Igazgató (nevet): Te is fantóm vagy.

A rejtelmes India felé

Sven Hedin páratlanul érdekes könyve, az általa felfedezett ismeretlen tájakról. A csodaszép vászonkötésű munka 2 kötetben jelent meg, de külön-külön is önálló egész. Egy kötet ára 6 pengő portó 60 fillér. Megrendelhető a

Délibáb kiadóhivatalában,
Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12

az Operaház fantómja... és én Sanyi vagyok, jó, legyek én a Sanyi... (nevet) lüнденi... Sanyi... szervusz kis gili-gili... (iszik, hátradől motyogva, nevetgélve) majd a tavasszal... majd elviszlek... (babrál a vállán, a nyakán) hol kell ezt kigombolni?

Ida (mosolyogva locsolta le hosszában a padlóra a poharat): Beültem kiskertemet tavasszal...

Igazgató: Drága vagy... (suttogva keresgél) drága vagy, csak énekelj...

Ida: Rózsa, szegfű, viola és rezedával... (elszomorodik, sóhajt, leejti a poharat).

Igazgató (nevet): Én nem tudok ezekkel a modern ruhákkal tisztába jönni, egyáltalán nem talál az ember képcsot... egyáltalán...

Ida (összerázkódik, előrenéz, mereszi a szemét, rövidet kacag fölfelé, aztán lenéz): Te Sanyi... (gyöngéden fenyegeti az ujjával).

Igazgató: No hát hol van... (oldalt tapogat.) Pedig nekem csak van praxisom... (Nevet.) Nekem...

Ida (megrázza fejét, gyerekesen): Te, már nincs ott.

Igazgató (nevet, ránéz): Nincs, te édes bocikám?

Ida (előrenéz, komoly lesz. Aztán gyerekes mosollyal): Nincs hát... Minek keresed?

Igazgató: Hát hol van? (Hátranyúl megint): Én mindig azonnal megtalálom... csak most úgy látszik elvesztettem valahol... De Istenkém, hol van?

Ida (halkan, riadtan): Nem tudom. Elveszett.

Igazgató: Segíts csacsikám. Én elfelejtettem... (Álmosan, édeskedve dörzsöli a fejét az Ida keblére).

Ida: Én... (megrázza a fejét) én nem felejték el. Nem, soha míg élek. (Behúnyja szemét, gyöngén, fejét lassan ingatva.) Nem, mert csak te vagy, csak te vagy, mert csak egy, csak egy, ennyi (egy ujját tartja fel, nézi), egyellenegy. (Simogatni kezdi az igazgató kabátját.) Te, te.

Igazgató: Ez az, az az... látod, boldogságom, már szeretsz egy pirinyécskát...

Ida: Úgy szeretlek téged, mint a víz... a lámpát, látod? Én köhögök majd ha megfázol... a multkor is akartam... nem engedted... *(Karbat teszi kezét, lenéz.)* Aludj te Jézuskám *(ingatja édesen fejét)* én ringatlak, mert csak én tudom, hogy kell neked... *(dudol, mosolyog).*

Igazgató *(nézegeti az Ida ruháját összevissza. Rövid röhejjel.)* Haha.

Ida *(nevetve néz előre, kinyitja karját):* Sanyikám, hát kivesszük a tisztást...

Igazgató *(bulán nevet):* A tisztást.

Ida *(lelkesen):* Hogyne! *(Tapsol.)* Nincs is házbér, tudod már? A jó Isten mondta!

Igazgató: Igen? Nagyszerű. *(Jóízűen nevet, int a nézőtér felé, hogy plömlöm.)*

Ida: A fák esinálnak majd bölesöt.

Igazgató: Már mint a fák?

Ida *(összekulcsolja kezét, elbájolva):* Olyan jó emberek...

Igazgató *(legyíngel, halkán nevetve a kezével):* Úgy látszik az erdőben vagyunk. A tisztáson. A legjobb hely, esküszöm. Mingyárt lepihenünk a tündéri gyepré *(a díván nyomkodja vigan az öklével, ringatva fel-le magát.)* Pucuskám, nézz hát a szemembe *(odafordítja magához az Ida fejét).* Hogy megnőtt a szemecskéd *(nevet, pillanatra zavart lesz, aztán felvidul).* Egész fonákul nézel rám. *(Tapogatja a hátát.)* Nagyszerű! *(Nevetve.)* Teljesen elkészültél, mi?

Ida: Igen, mikor harangoztak, nem hitted, hogy az a boldogság.

Igazgató *(nevet):* Sőt, sőt én is azt mondom *(oldalt tapogatja a blúz).* Kapcsold ki magad, légy szívés, uci-muci.

Ida *(felemelkedik, rémült arccal, felhúzza ujjai közt a haját).*

Igazgató *(nem nézett fel):* Úgy állj fel, vesd le. Édes kis... Hobécskám...

Ida *(visszaesik, nézi az igazgató hom-*

lokát, nevet, az ujját végighúzza az igazgató kopaszságán kétfelől): Te miért ragasztottad ide ezt a bőrt?

Igazgató *(odanyúl, próbálja gyöngéden az Ida ujjait eltávolítani):* Bőrt? Ja, hogy egy kiesit kopasz vagyok? *(Nevet.)* Bőrt ragasztottam. Jó dolog! *(Lehúzza az Ida kezét, megcsokolja, megpacskolja.)* Tudod, mit mondanak a kopaszszágra, te cunci-munci. Aki szalad, nem látja, aki szeret, nem bánja. Úgy meg fogod szokni. Gyere csak *(felviszi az Ida kezét a fejére, simogatja nevelve.)* Na? Mi? *(Pityókásan dül az Ida vállára. Halkan.)* Leveted a ruhácskádát? *(Nevet halkán.)* A borítékdát, hogy elolvassalak, te drága kis levelke.

Ida *(tág szemmel néz a nézőtérre):* Kell neked?

Igazgató: Kell. Vesd le, fiaeskám.

Ida: Igen, minden a tied, én csak te vagyok.

Igazgató: Látod. Milyen drágákat tudsz mondani. Te kis szentem. No állj fel szépen *(próbálja emelni).*

Ida *(szívére kapja kezét):* Jaj... miért kergetted el a virágokat? Most nincs virág többet... látod, elszaladtak... a tengerre sohase jönnek már vissza. Szegények...

*ma este
egy jó
lábfürdő*

Ha a lábai fáznak, oldjon fel ma este csekély mennyiségű Szent Rókus-lábsót egy liter jó meleg vízben és áztassa lábait vagy 10 percig. Ezen idő múlva a kínzó égető érzések, felförések,

a láb zsibadsága egy csapásra megszűnnek. Elmulasztja a fájdalmakat, melyeket a cipő szorítása okoz. Hosszabb áztatás megpuhítja a tyúkszemeket és bőrkeményedéseket annyira, hogy azok kés vagy borotva nélkül eltávolíthatók.

A Szent Rókus-lábsósfürdő csodálatosan megedzi az érzékeny lábakat és tökéletesen rendbehozza, úgyhogy gyalogolhat, sportolhat, amennyit akar, vagy állhat egy helyben a fáradtság vagy fájdalom legcsekélyebb érzése nélkül. Egy nagy csomag Szent Rókus-lábsó ára 1 pengő 28 fillér. Kapható minden gyógyszerertárban. Ha valahol nem kapná, forduljon a budapesti Szent Rókus-gyógyszertárhoz, VII. ker., Rákóczi út 70 szám

Igazgató: Te, te gyere csak picikét, gyere (*húzza magához*). Pusztul meg a fületem. Az olyan bizsergős (*nevetve*). Én szeretek bizseregni. Te biszu... gyere.

Ida (a fülét nézi. Feikacag): Mókus van benne, jaj de szerencse.

Igazgató (térdére csap nevetve): Nohát egészen bolond! Mókus! Mert egy kicsit pelyhes a cimpám. Te, te drágica, te, no gyere hát, majd kiborotválja a fodrász, ha zseníroz, te, te édes bohóckám... (*nyúlkál a kezével érte*).

Ida (a díván sarkából néz rá, pityeregni kezd): Mondd, már nem tudnak azok a cipők járni... hiszen van nekik lábuk... nem jönnek ki a kirakatból... hát miért nem... A Pistike csak álmodik...

Igazgató (elragadtatva, bódulva járattja a fejét, nevetve): Nahát muszáj röhögni... milyen drága mulatságos kis angyal leszel... ha becsípsz egy picit... (*odacsúszik hozzá*) te zongorácskám, te olyan életörömöm leszel, meglátod (*átöleli*). Ölelj meg te is. A nyakam. Fogd át a nyakam. Na. Aztán levetted szépen... öle'd meg hamar... a nyakam... (*odahúzza a két kezét*) úgy, úgy, én is (*átöleli*) most jön a végső hangulat...

Ida (remegve, aztán lihegve babrálja az igazgató nyakát. Nevet, lecsukja a szemét, köröskörül simogatja a nyakát).

Igazgató (halkan, kéjesen): Úgy... úgy cica... ne engedj el...

Ida (kinjúlja szemét): Nem... nem... nem... nem... nem... engedlek, ne hagyj (*szoritani kezdi a nyakát*) ne hagyj el... ne engedj, maradj itt, mert megölnek... (*felsikolt*).

Igazgató: Na, na! Mi az, ne olyan erős. Édes...

Ida (visításba csapódó hangon, föl-emelkedve): Ne hagyj magamra, mert a sodrony... a lemez... jaj... vinni akarnak... jaj... (*kétségbeesetten szorongatja az igazgató nyakát*).

Igazgató (fuldoklik, a lábait dobálja): Te... te... na... hallja... mit akar, nézze... jaj... mi lesz... eressze a nyakamat... (*le akarja fejtetni az Ida kezét*).

(*Hangok hallatszanak, dörömbölnek az ajtón.*)

Ida (sír): Már jönnek... a sodrony...
Igazgató (nagynehezen felkapaszkodik, hörögve, folyton tágtíva a belkapaszkodó Ida kezét): Segítsé! (*Az ajtó felé vonszolja nagynehezen Idát magával.*)

Ida: Itt hagysz... Sanyi!... Sanyikám!

Igazgató (hörögve kiabál, nem érteni. Végre kinyitotta egy kulcsfordítással az ajtót).

(*Irodafőnök, egy másik hivatalnok, egy nem egész fiatal hölgy ceruzával a kezében és egy szolga betódulnak izgatott hangon és gyorsan lehúzzák Idát az igazgatóról.*)

Irodafőnök (ellép a többtől, akik fogják Idát): Az Istenért, igazgató úr...
Kisasszony (elborzadva néz el a kezét behúnyt szemmel nyújtogató Idától): Szent Isten!

Ida (suttog és nyög magában, támo-lyogva az öt erősen tartó kezek közt. Behúnyt szemmel nyújtogatja kezeit előre).

Igazgató (tántorogva, nyakát tapogatva, fuldokolva): Borzasztó... elkezdett fojtogatni, azt hittem, meghalok, kérem... nekem esett. Itt hirtelen megőrült.

Irodafőnök: De hogy... mi történt?

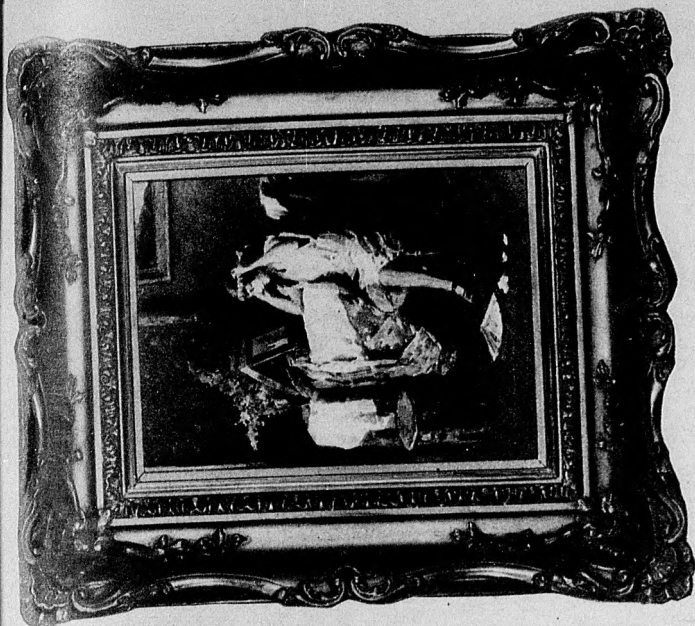
Igazgató: Semmi, kérem. Bélistára lelt helyezve. Mint annyian, kérem.

Ida: Ne hagyjatok el, mint annyian... (*előbbre igyekszik a közönség felé, görbítve ujjait, visszahúzzák, az ajtó felé viszik.*)

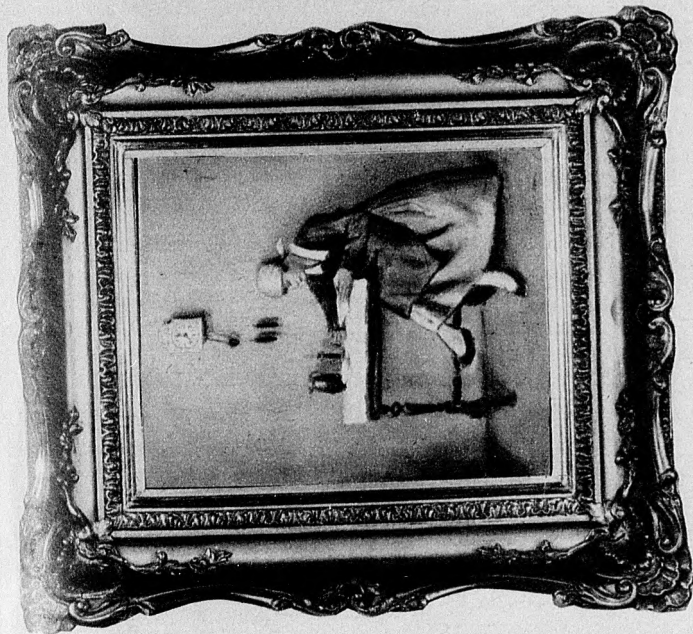
Igazgató (nyakkendőjét helyrerángatva, lihegve, kínos mosollyal): Szerencse, hogy ilyen magas gallért hordok.

FÜGGÖNY.

DÉLRE

Komáromi Katz Endrené: Ébredő hitűség

Pálva Iván: Gyenge ebéd

Mutatványképek a Solymosi Képzőművészeti Társaság (Kossuth Lajos utca 13. Telefon: 897—62) karácsonyi képvásárától, ahol 65 magyar képzőművésznek több mint 1200 darab olajfestményéből és mintegy 2000 darab művészi rézkarcából választhatja ki mindenki az izlésének megfelelő karácsonyi ajándékot és azt 12 havi részletre is megvásárolhatja. Azok részére, akiknek még ez is nehezebb esik, azt a kedvezményt nyújtja, hogy a vásárolt képek részletfizetése 1929 február 1-én kezdődhet.

Az aranygalléros költő

A Gárdonyi Géza Irodalmi Társaság tagjai sorába választotta dr. Gergelyffy Gábor rendőrtanácsost.

Ez a kis hír valósággal kikíváncozik a napihírek szürke falanxából. Egy rendőrtanácsos, akit tagjai közé választ egy irodalmi társaság. Egy rendőrtanácsos, aki rideg paragrafusok, a komoly, sőt komor rendőri teendők útvesztőin túl — ráér író, költő, zeneszerző lenni.

A kerületi kapitányságon kerestük föl Gergelyffy Gábor urat. Rokonszenves megjelenésű úriember. Az arca: színészarc, a fellépése: katonás. Az első impresszióra meglátszik rajta a kétéletű ember karaktere. Érző szív a szigorú hivatali funkciók közepette.

Gratuláltunk az irodalmi tagsághoz s megkértük, hogy mondjon valamit magáról, irodalmi működéséről a *Délbáb* olvasóinak.

— A háború után kezdtem intenzíven foglalkozni az irodalommal, de az irodalom iránti szeretetem és rajongásom már visszanyúl a diákévekbe. Több kis tréfám, egyfelvonásosom került színre kabarékban. *Első darabomat különben Ujpesten adták. Népies tárgyú színdarab volt ez. A címe: A gyermek.* Könyvem, amely verseket és karcolatokat tartalmaz, nemrégiben jelent meg. A könyvhöz *Rákosi Jenő* írt előszót. Összegyűjtött dalszövegeim is nyomdafesték alá kerültek, köztük olyan is, amelyikhez *magam írtam muzsikát.* „Ne mondja senkinek” a címe ennek, amelyet *Somogyi Nusi* énekelt a „*Mersz-e Matyi*”-ban a nyáron szép sikerrel.

Filmdarabot is írtam már, amelyet meg is filmestítettek s most már készen van egy modern témájú és tárgyú librettóm, amelyet *Kollay István* társaságában írtam.

Természetesen nagyon büszke vagyok arra a megtiszteltetésre, amely

Üde és friss lesz ha valódi Pila-
vin fenyőfürdőben fürdik

most engem az irodalmi tagsággal ért. — Nos, hogyan tudja összeegyeztetni a rendőri hivatást egy ilyen más, abszolút művészi irányú működéssel?

— A kettő — mondotta Gergelyffy — *egyáltalán nem összeférhetetlen.* A rendőrtanácsos munkája nemcsak a kötelességteljesítő tisztviselőt, hanem az érző, szociálisan gondolkodó embert is megkívánja. Az élet engem ebbe a pozícióba állított ugyan, de ez a hivatali órák után nem zárja ki, hogy szabadon és függetlenül élhessek irodalmi ambícióimmal, ami nélkül — úgy érzem — nem volna egész az életem s nem volna meg az a tartalma, amelyet éppen ennek a kettős életnek köszönhetek.

Az előszobában már vártak az ügyesbajos felek, nem tartóztattuk tehát a tanácsos urat. Otthagytuk az író, hogy helyet engedjünk a — hivatalnoknak.

Barna Jenő

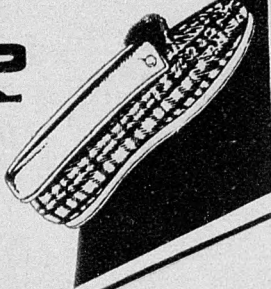
Gergelyffy Gábor

SALAMANDER HÁROM OLCSÓ CIKKE:

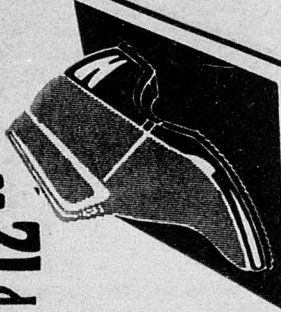
*Georg
Bárczi*
BŐR-
CIPŐK
ÉRSZÉGHÉLYE:

P 6.50

Mary
NŐI CIPŐK
ELBŐR-
BŐR-
ANGOL VARROTT

P 12.50

Divat
BŐR-
CIPŐK
MINDEN SZÍNEN:

P 24.50

SALAMANDER

DEBRECEN-FERÉK JÓZSEF
SZÉKES KÁROLY U. 6

VI ERZSÉBET-KÖRUT-36
VI ANDRÁSSY-UT-37

IV KECSKEMÉTI-U-19
IV MOSSUTHI LAJOS-U-2

Délben

sággal ért.
egyeztetni
más, ab-
ködésél ?
Gergelyffy
metellen. A
emcsak a
ót, hanem
dó embert
m ebbe a
ez a hiva-
ki, hogy
essek íro-
nélkül —
az életem
ma, ame-
s életnek
az ügyes-
k tehát a
írót, hogy
altnoknak.
arna Jenő

* ROSSZ * A * RENDEZÉS

— No, Isten vele, fiam, sok szerencsét az életben! — mondta a sápadt fiatalembernek a direktor. Megrázta kezét. A sápadt fiatalember zsebébe tette a diplomát és kilépett a Színművészeti Akadémia keskeny kapuján.

A sápadt fiatalember — nevezzük rövidség kedvéért Antalnak — szóval Antal e pillanatban végezte el a Színművészeti Akadémia egyéves rendezői tanfolyamát. A főtanár Hevesi volt, de Jób, Beöthy, Faludi, Wertheimer Elemér, Márkus László is előadtak. Remek volt! Az egész rendezői tudományt a fejében hordta, sőt a kisujjaiban.

Antal kiért az uccára és felült egy Kossuth Lajos uccai villanyosra. Az ülésen szembekerült egy barátságosan mosolygó öregúrral. Antal egy darabig nézegette, aztán rászólt:

Kilépett a Színművészeti Akadémia keskeny kapuján (Harsányi felv.)

— Apukám, maga egészen rosszul van kifestve. Hogy tehet fel idős férfi ennyi fiatalos rúzszt?

A villanyoson egy páran elmosolyodtak. Az öregúr Antal szemébe nézett:

— Nem érzi jól magát?

— Rossz az anzacc. Orrból beszéljen, ne mellből.

— Kalauz! — kiáltott az öregúr.

— Állítsa meg a kocsit!

— De kérem — mondta Antal — ne vegyen lélekzetet a mondat közepén! Úgy senki a világon nem beszél!

Megállóhoz értek. Antal leszállott, a közönség utánanézett, csóválták a fejüket.

Antal a korzóra ért. Egy fiatal pár haladt előtte, szorosan összekarolva.

— Halló — kiáltotta Antal — hogy fogja azt a nőt? Ez egy fogás? Hisz mindenki azt fogja hinni, hogy maga egy öreg beteg ember, aki rátámaszkodik az ápolónőjére! Nézze, ezt így kell csinálni! — és ellökte az idegen fiatalembert, maga karolt a lányba. A lány felsikoltott.

— Nézze művésznő, így ma már csak dilettánsok sikoltanak. Ne a karzatnak játsszék. Halkabban és a szemét nyissa tágra! — a fiatalok azonban nem várták be a további utasításokat, hanem elrohantak.

Antal tovább sétált a Dunaparton és rosszalólag nézett fel az égboltra. Odament a rendőrhöz.

— Biztos úr! Megint rossz a világítás. Jobbra elől túl kevés sárga van bekapcsolva. Ez magának egy délutáni égboltozat? Ez semmi. Különben a Vár mögé is több reflektor kell, hogy élesebb legyen a sziluett. Megértette?

A rendőr nem értette meg, Antal pedig odament a korzón egy elegáns hölgyhöz.

— Hogyan ül, kisasszony? Ez egy láb? Ez egy faláb! Húzza feljebb a szoknyát és tartsa könnyedében a lábát! Ugy, na végre! Maga egészen tehetséges! Holnap jelentkezék nálam, majd át vesszük külön a szerepet.

„Hogyan út kisasszony?”

Antal tovább ment. Már kevesen ültek a késő őszi napsütésben, de a Hungária előtt egy bájos kisleány éppen rúzsolta a száját.

— Kisébbre festeni a száját — szólította meg Antal. — A sarkokra sok fehérlet. Ugyis elég nagy ez a száj.

A kislány mellett ült a papája. Felémelte a botját.

— Álljon csak meg, kérem! — szólott rá Antal. — Hisz magának egészen rosszul van felragasztva a szájkálla... — és meghuzogatja az állánál.

Már egész kis kör gyűlt a sáppadt fiatal ember köré, aki most lement a Dunaparra.

Egy raktár előtt nagy csomó rakodómunkás gyűlt egybe. Veszekedtek valamin. Nagy csödület, nagy lármá volt. Egyszer csak felsüvöltött Antal hangja:

— Mi ez, az istenért? Ez maguknak egy tömegjelenet? Hisz ez így nem fog hatni! Ne álljanak úgy egymás hegyén-hátán! Ne takarják egymást!

Egy vörösbajuszú munkás szónokolt a többiek között, ládára állva.

— Minden hangja hamis! Menjén le onnan! — ordított rá Antal.

— Igaza van! — kiáltotta egy borotváltarcú fiatal ember.

— Ennek egészen másképp kell

hatnia — ordította magából kikelve Antal — több temperamentumot és sose várják meg, amíg a mondat végére ér, már előbb közbe kell kiáltani!

— Ugy van! Helyes! — ordított a tömeg. — Halljuk!

— Ne mindenki egyszerre! — szólta Antal a ládáról. — Nem kell túlozni. Ilyesmi az életben sose fordul elő. Gyerünk vissza három mondattal!

— Mi az? Mit mond? — kérdezte.

— Na mit bámulnak? Nem mondtam, hogy vissza és még egyszer onnan, hogy: „Halljuk!”

Most mindenki csodálkozva elhallgatott. Vésztjóslo csend lett. Azt hittek, hogy Antal kifigurázta őket. Már majdnem baj történt, de ekkor...

Ekkor megerkezett a mentőkocsi.

Szánthó Dénes.

„Nem kell túlozni...”

MELYIK A LEGNAGYOBB SALJAPIN SZEREP?

Saljapin a mai művészet legelőbb, legégőbb figurája. Eddig három világrészt bűvölt el emberi és művészi lényének ellenálthatatlan nagyságával.

Felvetődik az érdekes kérdés: melyik a legnagyobb Saljapin-szerep?

Egyik legremekebb alakítása: *Boris Godunov*. Itt egy hatalmas szellemű, hatalmú, mindenképpen kiváló uralkodót visz színpadra. A „Faust”-nak már nemző a hőse. Sőt alig van sablonosabb figurája az operairodalomnak,

mint a „Faust” *Mefisztója*. Saljapin azonban eldobott ebből a szerepből minden sablonosat, minden akrobatás hatásvadászást, minden cirkuszi pózt. Igazi ördögöt játszik itt, olyat, amelyet Goethe láthatott maga előtt.

A legérdekesebb Saljapin-szerepek közé tartozik a „*Don Quihotte*”. Ezt az operát tudvalevően Massenét egyenest Saljapin részére komponálta. Nem is igen játsszák Saljapin nélkül. Montecarloban szoktak a „*Don Quihotte*”-előadások lenni, melyeknek basszus szerepével csak Saljapin tud megbirkózni.

Saljapin szerepeinek kincsesházában még rengeteg szerep van. Legalább tíz-tizenkét operát Oroszországon kívül másutt nem is játszott, mert a hozzájuk szükséges óriási felszerelést, tömeget másutt nem tudják nyújtani.

Rimski-Korsakoff, Moussorgski és mások több orosz műjében játszó művet írtak Saljapinra. Kár, hogy ezek soha nem kerülnek középeurópai publikum elé!

Azt azonban meg kell hagyni Saljapinnak, hogy tudja magát értékelni. Budapesten egyetlen fellépéséért például háromezerhatszáz dollárt kap. Ebből kétezeröttszázat előre lefizetett neki impresszáriója.

Mostanában egy amerikai tenorista: Richard Crooks lett Saljapin partnere. Budapesten is együtt jognak énekelni.

Saljapin a „*Don Quihotte*” címszerepében

Crooks ma huszonnyolc éves és ő az első igazán amerikai tenorista, sőt az első olyan nagy művész, akit Amerika ad Európának.

Karrierje érdekes: szülei szerint már csecsemőkorában megnyilvánult nála a zene iránti hajlandóság. Ha valaki a családból dúdolni kezdett, a kis Richard a legszenvedelmesebb bőgést is abbahagyta. Felmászott a zongorára és nagy meglepedéssel hallgatta a muzsikát, de csak a csendeset. Ha hangos darabokat játszott valaki, Richard is kiabálni kezdett.

Első iskolaévében, hatéves korában már tanítás nélkül ismerte a zongora hangjait, egy ujjal ütötte a billentyűket és énekelt hozzá. Hétéves volt, mikor már magántársaságokban énekelt. Hangját akkoriban „angyali”-nak nevezték.

Mire kilencéves lett, szóló-szoprán-énekese lett a trentoni Trinity Episcopal templomnak s a templom karnagyától leckéket vett. A karnagy meg is jósolta, hogy a csodagyermekből még komoly művész is lesz.

Öt év múlva New-Yorkba került s ott is szoprán énekelt egy templomban. Mikor aztán hangja átalakult szopránból tenorrá, rohamosan kezdett fejlődni és ha a háború közebe nem jön, Crooks karrierje is korábban bozotkál ki.

De be kellett vonulnia. Vakmerő fiú volt, mindenáron repülőtisztnek akarta magát felvétetni, ami sikerült is neki. A 626. számú repülőosztag tagja lett és ebben a minőségben számos kitüntetést szerzett. Ma is azt mondja, hogy az éneken kívül legjobban a repülést szereti.

New-Yorkban, a háború végeztével

visszatérve, elnyerte a Fifth Avenuen levő híres Presbiter-templom szóló-tenorista állását, melyért pedig rengetegen versenyeztek. De nem maradhatott sokáig itt. Meghallotta őt ugyanis dr. Damrosch Walter, a new-yorki szimfonikus zenekar karmestere és miután előbb meghívott közönség előtt énekelt, két éneklésre szerződtette a szimfonikus zenekar élére. A fellépések meglepő sikerrel jártak és ettől kezdve Crooks pályája törés nélkül emelkedett mindig feljebb, míg eljutott oda, hogy Saljapin maga mellé vette partnerül.

Karrierje pedig egyre feljebb lendül. S mivel amerikai fiú, ez a karrier bizonyára felhőkarcoló magasságú lesz. Saljapin már nem megy sehova nélküle, de egyszer majd elindul egyedül is.

Richard Crooks

EGY POMPÁS KIS HÁZIKÖNYVTÁR

**A világirodalom legelső íróit találja itt
képviselve, feltűnő olcsó árban!**

Magyar írók :

Ács Klára: Asszonyok vallomása
Berkes Imre: Babel
Berkes Imre: Ezer leányfej
Csermely Gyula: A vörös kérdőjel
Csermely Gyula: Hadgyakorlatok és szerelem
Fodor Nándor dr.: A dakota kísértet-
irtó
Hamvas József: Az élet láza
Jósika Miklós: Az emródi kísértet
Kertész Mihály: Az üstökös
Kosztolányi Dezső: A rossz orvos
Lakatos László: Tavaszjáték
Lázár István: Dánilé
Leleszy Béla: A zür-züm léglő I.-II.
Miklósy Ilona: A nagy tüz
Nyáry Andor: A szerelmes meny-
asszony I.-II.
Ráskay Ferenc: A esodamajom
Sárandy István: A perényel rejtély
Segesdy László: Szerelem az élet
Segesdy László: A koporsó
Segesdy László: A fegyenc
Segesdy László: A repülő ember
Somlyó Zoltán: Ószi regény
Szekula Jenő: A vörös Északi
Szekula Jenő: A fekete báró
Tersánszky Józsi Jenő: Az örült sze-
relme
Vécsey Leó: Az életkrusz

Angol írók :

Balcombe Betsy: A esászár utolsó
regénye
Hergesheimer J.: A esillogó selyem-
sál I.-II.
Mokles: A szép Aruja
Murray A. C.: Az ördög fia

Murray H.: Veszedelmes örökség I.-II.
Murray H.: Végzetes ajándék I.-II.
Nicholson Meredith: Az ezer gyertyák
háza I.-II.
Oppenheim E. P.: A esapda I.-II.
Reeve A. B.: Amikor emberek el-
tűnnek
Reeve A. B.: A láthatatlan sugár
Roy Clement: Arnyak a ködön I.-II.
Sheridan Willfred: Az öt fej I.-II.
Sillis Arthur: A halálkelepec
Stagg C. H.: Az arany kesztyű
Stowell V.: A zümmögő falak titka
I.-II.

Francia írók :

Balzac Honoré: Szerelem a város-
mokon
Cladel Leon: Az álomlovag
Pittaval, Modern: Végzetes meghívás
Sand George: Egy ódon vár története

Német írók :

Harbou Thea von: Metropolis I.-II.
Hauff Wilhelm: Othello

Orosz írók :

Garsin Vszevodol: Nadezsda Nikola-
jevna
Korolyenko V.: A vak művész I.-II.
Krasznoj P. N.: A vadon amazona
I.-II.

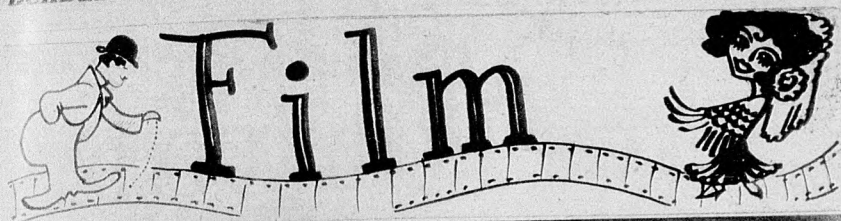
Holland, indus és svéd írók :

Couperus Louis: Eldessa
Hansen Erik: Halálos veszedelem I.-II.
Binehart M. R.: A bujdosó I.-II.
Sarath Kumar Gosh.: A tukir I.-II.

Az itt felsorolt művek mind puhakötésben vannak. 1 kötet ára bér-
mentve 30 fillér, 10 kötet ára bérmentve 2 pengő 50 fillér. Aki 30 köte-
tet rendel egyszerre, annak bérmentve 5 pengő 90 fillérért küldjük. Után-
vételt 40 fillérral drágább, mert ennyit számít fel a posta. Ha személye-
sen jön be a kiadóhivatalba és ott a könyveket átveszi, akkor a 30 kötet
40 fillérral, a 10 kötet pedig 30 fillérral olcsóbb.

Az itt felsorolt művek megrendelhetők **DÉLIBÁB** kiadó-
hivatalában: Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12 szám

Film

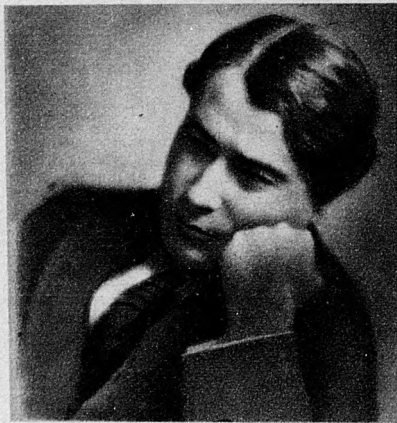
The word "Film" is written in a large, stylized, outlined font. The letters are positioned on a horizontal film strip that curves upwards at the ends. To the left of the film strip, a small illustration shows a person in a hat and coat, possibly a cameraman or a film worker, holding a camera. To the right, another illustration shows a woman's face and upper body, looking towards the camera with a slight smile.

Ruth Taylor amerikai filmesillag (Foto Paramount)

A KÉT * VAJDA * FIVÉR * * SIKERE * HOLLYWOODBAN

Sokat írtak már a pesti lapok, de különösen a „Délbáb” igyekszik felszínen tartani a magyar tehetségek külföldre való exportálásának sokat vitatott kérdését. Alighogy feltűnik a szürke egyhangúságból egy-egy művész, legyen az színész, énekes, festő, vagy a művészet bármely ágának művelője — az első nagyobb sikerek után jelentkezik a külföld, megközelíthetetlen ajánlataival és viszi ki idegen országokba. Itt van például Vajda Ernő magyar író esete. Voltak szép sikerei tagadhatatlanul a magyar színpadokon, de csapongó fantáziája, korlátokat nem ismerő tehetsége mégis a film felé vonzotta.

Nem régen utazott vissza Párizsból, ahol már a Paramounth megbízásából tárgyalt és egyben magával vitte Maurice Chevaliert, akit a Paramounth szerződtetett le egy évre filmszínésznek. Elutazása előtt beszélgettem vele és megkértem, hogy mondjon valamit Vajda Viktorról, a fivérééről, aki szintén a Paramounth szolgálatában áll. Vajda Ernő felelet helyett megmutatta a „Paramounth Studio News” leg-

Vajda Erdő

utóbbi számát, amely címlapon hozza Vajda Viktor fényképét és bejelenti, hogy érdemeinek elismerésül, amelyeket mint helyettese, Supervisor vívott ki, a vezérigazgatóság helyettes Procuderré léptette elő. Vajda Viktor ezek szerint most már helyet foglal B. P. Schulberg közvetlen vezérkarában, aki pedig mint a Paramounth-gyár vezérigazgatója, Nyugat filmvilágának leg-hatalmasabb tényezője.

— Ezelőtt három évvel léptünk öcsémrel, Viktorral a Paramounth-gyár kötelékébe. Én, amint tudjuk, filmscenáriumokat írtam, Viktor pedig előbb mint rendező, majd később *business manager* készítette el a szcenáriumaimat. Ismét bebizonyosodott, hogy technikai munkával sokkal jobban előre lehet jutni, mert alig egy év leforgása alatt, mint helyettes Supervisor, a legnagyobb Paramounth-filmeket készítette. Így Viktor keze alól kerültek ki az összes amerikai Adolph Menjou-képek, közöttük a két leghatalmasabb „Night of Mystery” és a „His Tiger Lady”. Amikor legutóljára beszéltem vele, szintén egy Adolph Menjou-képen dolgozott, a „His Private Life”-en, most pedig, amint én megérkezem, megkezdte munkáját Maurice Chevalier első nagy történelmi filmjén, amelynek szcenáriumát itt, Párizsban mutattam meg Chevaliernek.

— Most ősszel, amikor eljöttem Magyarországból, hosszú időre elbúcsúztam rokonaimtól és barátaimtól, mert öléves szerződésünk köt Viktort és engem a Paramounthoz, s az összetörőldött rengeteg munka miatt előreláthatóan igen hosszú ideig Amerikában maradunk. Közben azonban nem szakítjuk meg teljesen az összeköttetést hazánkkal, mert állandóan figyelemmel és érdeklődéssel kísérjük az otthoni eseményeket.

Gerő László.

Pola
asszon
De úgy
felejte
georgi
A cso
az eg
évekig
És mi
kai k
a fele
mert
csakis
gyerm
Pol
hibázi
— ne
amely
ken h
Ho y
ceg
ságal
utazó
nak
fogla
sítő
amel
kötte
ta, e
vid
dést
nagy
és so
zsi,
addi
azon
fogac
is e

A g
vállu
ták
zött
ták,
kivül
nő a
zöns
úgy
reke
vath

Pe
két é
rest
gyár
köt
résé
kor
met

Pola Negri szívében is, aki *menyasszonya* volt az elhunyt művésznék. De úgy látszik Pola Negri mégis tudott felejteni, mert férjhez ment a másik georgiai herceghez, *Sergej Mdivanihoz*. A csodálatos tehetségű filmszínésznő az egyik amerikai filmgyárnak volt éveig ünnepelt és nagyfizetésű sztárja. És mi történt? Egy napon az amerikai közönség teljes közönnyel fogadta a fekete filmszínésznő filmjeit azért, mert mint mondják, a filmen újabban csak az egészen fiatal, majdnem gyermekleányok aratnak sikereket.

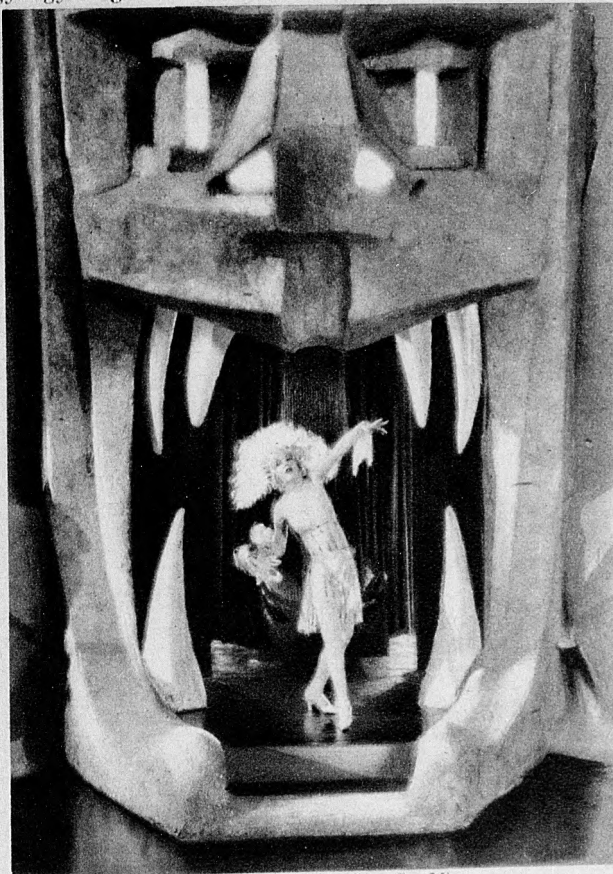
Pola Negri az amerikai rendezőket hibáztatja a bukásért, mert — szerinte — nem tudták azt a művészi értéket, amelynek ő birtokában van, a filmeken belőle kihozni, úgyhogy megunva Hollywoodot, herceg férjének társaságában Angliába utazott, hogy magának ott művészi elfoglaltságot biztosítson. A gyár, amellyel az összeköttetést felbontotta, egy nagyon rövid lejáratú szerződést ajánlott fel a nagy művésznőnek és sokkal kisebb gázsit, mint amilyent addig kapott, Pola azonban ezt nem fogadta el, legalább is egyelőre nem.

A gyár igazgatói a vállukat vonogatták és egymás között megállapították, hogy a kétségkívül nagy művésznő az amerikai közönség előtt már úgysem arat sikereket, kiment a divathól, tehát menjen! . . .

Pola Negri már két évvel ezelőtt kereste a német filmgyárakkal az összeköttetést, visszatéréséről tárgyalt, akkor azonban Németországban még

nem volt olyan intenzív filmgyártás, mint ma és ezért Pola gázsügéneit nem tudták kielégíteni.

Most Londonban folytat tárgyalásokat angol és német filmrendezőkkal. Amennyiben a művésznő nem tudna az angol filmgyárosokkal megállapodni, nem marad más hátra, mégis visszatér Hollywoodba és elfogadja a rövidlejáratú és kisebb gázsit ígérő filmajánlatot. Ezt valószínűleg nem minden keserűség nélkül fogja megtenni, mert ez azt jelentené, hogy ő is elismeri értékének csökkenését. A fájdalomnál azonban fontosabb az anyagi érdek, mert a közönség felejt, nagyon hamar felejt és addig kell visszatérnie, amíg legalább még egy kicsit emlékeznek rá . . .

Mae Murray (Foto M—G—M)

Chaplin újból házasodik?

Los Angeles, 1928 november.

Alig mulik el egy hét, hogy a filmvárosban valamilyen formában ne beszéljenek Chaplinról és a beszélgetések és pletykák tárgya legtöbbször a nagy filmszínész állítólagos közeli házassága. Az emberek Amerikában már el sem tudják képzelni, hogy Chaplin ne házasodjék, igaz, hogy eddig — ha önhibáján kívül is — nagyon sok okot adott arra, hogy pletykázzanak róla.

Legújabbán Josephine Dunn-nel, egy egészen fiatal filmszínésznővel kapcsolatban beszélnek Chaplin házassodási szándékáról.

A pletykakörök szerint a nőket mindig érdekelték azok a férfiak, akik valamilyen botrány központjába kerülnek és Josephine Dunn sem idegenkedik attól, hogy Chaplin, a „rosszhírű” filmszínész felesége legyen. *A harmadik felesége...*

Egyesek határozottan állítják, hogy Chaplin feltétlenül feleségül fogja venni a fiatal filmszínésznőt. Ezzel magyarázzák azt is, hogy a filmszínész, akit nagyon lestimált édesanyja legutóbbi halála, az utóbbi napokban már jobbkedvű, a felvételeknél állandóan tréfálkodik és már nem olyan zárkozott, mint amilyen a közelmúltban volt.

Sokat beszélnek a menyasszonyjelöltre is. Azt mondják hogy abban az esetben, ha Josephine Dunn Chaplin felesége lesz, akkor két dolog történhet: vagy együtt maradnak, vagy pedig elválnak és az utóbbi esetben bús végkielégítést kap. De bárhogyan is történik, egy bizonyos, hogy a fiatal és eddig még alig ismert filmszínésznő egyszerre világhírű lesz, nagy reklámot kap és mivel a filmgyárak nagyon szeretik az ilyen agyon reklámozott filmszínésznőket, nagy jövőt jósolnak neki.

Azt mondják, hogy az sem kizárt dolog, hogy a filmszínésznő tényleg szereti Chaplint, hiszen ez a nagy művész nagyon melegszívű ember, aki mindazokat, akikkel nyomorúságának éveiben együtt dolgozott, állandóan támogatja és gyarában sok olyan színeszt alkalmazott, akikkel valamikor együtt koptalt. Jellemző Chaplin jószívűségére az is, hogy még régi beteg kutyájáról is fejedelmi módon gondoskodik...

Lehetséges azonban, hogy a fiatal leány csupán reklámot akar magának csinálni Chaplinnel kötendő házasságával.

Néhány héttel ezelőtt Josephine Dunn New-Yorkba utazott és feltűnően hosszú ideig maradt távol Hollywoodtól. Egyesek szerint

ebben az időben Chaplin egy sereg táviratot küldött New-Yorkba, amelyekben mind a filmszínésznő hazatérését sürgette...

Már olyanok is akadnak, akik tudni vélik, hogy Chaplin — jelenleg készül a filmjének befejezése után — azonnal feleségül fogja venni Dunn kisasszonyt, akivel hosszabb európai körutazást szándékozik tenni. Ez lenne a *nászútjuk*...

Ez a program különben nem új, mert ugyanígy tett *Menjou* is, aki Európában töltötte mézesheiteit Kathryn Carver filmszínésznővel, jelenlegi feleségével.

Josephine Dunn és William Haines
(Foto M—G—M)

lágírré szert. Egy legutóbb nálunk is bemutatott filmjével, a „Looping the Loop”-pal is nagy sikert aratott. Állandóan szerepel a színpadon, Berlinben és Bécsben egyaránt, de évenként több filmszerepet is vállal. Címe: Berlin-Dahlem, im Schwarzen Grund 17.

Lamac, Karl, cseh származású filmszínész, 1897 január 27-én, Prágában született. Édesapjának gyógyszerára van Prágában. Azt akarta, hogy fia folytassa az ő foglalkozását, de Karl nem tudott németül és ezért tizenhat éves korában Drezdába küldte, hogy ott folytassa tanulmányait. A véletlen úgy akarta, hogy ugyanabban a házban, ahol a fiatal Lamac lakott, egy filmtechnikus volt a szomszédja, akivel összebarátkozott. A filmszakma nagyon meglepszett a fiatal embernek, s ezért gyógyszerészeti tanulmányait faképnél hagyta és filmoperatőr lett. A háború alatt bevonult és a fronton is mint operatőr működött s a háborús filmeket vette fel. A háború után ez segítette egy prágai filmgyárban operatőri álláshoz. 1924-ben aztán eszébe jutott, hogy ő filmszínész is lehetne. Terve sikerült és a népszerű filmszínésznőnek, Anny Ondrának volt a partnere. Így került később Németországba, ahol filmszerződést kapott. 1926-ban aztán Theodor Pistek filmszínésszel és rendezővel egy önálló filmgyárat alapított Prágában és azóta Lamac önállóan állítja elő filmjeit. Legutóbb a „Saxofon Zsuzsi” című német filmet rendezte. Szeme kék, haja barna, 174 cm. magas, 79 kg. Nöllen. Címe: Prag, Kosire 193.

Landa, Max, osztrák filmszínész, 1880 április 24-én, Bécsben született. Gimnáziumi tanulmányait Bécsben végezte, majd Arnau, a bécsi Burgszínház neves színésze nevelte őt a színpadra. Tizenkilenc éves korában indult színészi karrierje. Különböző színpadokon játszott, majd meghívást kapott a berlini Deutsches Theatertól. Ettől kezdve őt tartották a legjobb német karakterszínésznek. 1913-ban Asta Nielsen asszony fedezte fel a film számára. Hét filmben szerepeltek együtt igen nagy sikerrel. A filmen rendszerint detektív szerepeket játszott, még pedig óriási sikerrel. Joe May rendezésében egész sorát játszotta el a detektív-filmek főszerepeinek és csak a legutóbbi években tért vissza a játékfilmhez. Talán ő az egyedüli színművész, aki bonvivantszerepeket éppen olyan jól játszik, mint detektív szerepeket. Nagyon népszerű és ha

Berlinben tartózkodik, állandóan cseng a telefonja és egyre-másra kínálják meg színpadi és filmszerződésekkel. Legutóbb a berlini Barnovszky színházában szerepelt és emellett, természetesen felváltva filmezett is. De a legjobban azért mégis szülővárosában, a bécsi színpadon szeret szerepelni. Egyidőben Prof. Nick Fantom című filmsorozatát nagy sikerrel bemutatták Budapesten is. Nő. Haja barna, szeme fekete, 183 cm. magas, 77 kg. Címe: Berlin-Hallensee, Hektorstrasse 6.

Landa-Walter, Margot, filmszínésznő, Max Landa felesége, 1907 október 4-én Potsdamban született. Szeme sötétbarna, haja aranyzőke, 160 cm. magas, 50 kg. Margot Walter gyermekkorát Hamburgban töltötte. Tizenöt éves korában Alexander Ottótól vett színészeleckéket. Tizenhat éves korában már a hamburgi Thalia-színházhoz szerződtek. Egy évig maradt itt és ezalatt a közönség kedvence lett. Ezután a berlini Sallenburg-színház szerződtette, ahol későbbi férjével, Max Landával együtt lépett fel. A film számára Reinhold Schüntzel fedezte fel. Több Reinhold Schüntzel-filmben szerepelt és a bájos fiatalasszony egyike a legnépszerűbb német filmszínésznőknek. Jelenleg Bécsben van férjével együtt.

Langdon, Harry, amerikai filmszínész. Már kisgyermek korában erős vágyat érzett a színpad iránt, ezért ismeretséget kötött a színház portásával, azt remélve, hogy így bejuthat a színházba. Amikor idősebb lett, szomorúan tapasztalta, hogy ilyenformán sohasem lehet színész. Napilapokat kezdett árúsítani a színház előtt. Később, hogy mégis valami kapcsolata legyen a színházzal, színlapokat és műsört árult. Lassan, fokról-fokra azonban mégis beverekedte magát statisztának. Később a filmvárosban mint statiszta sokáig a tömegben küzdött. Ma a First National filmgyár egyik legjobb komikusja. Címe: First National Studios, Burbank, California.

Harry Langdon

Jelenet a BKE pólómérkőzéséről (Pobuda felv.)

Hírzer kornerét Kléber gólba fejeli a Hungária—Nemzeti mérkőzésen (Schäffer felv.)

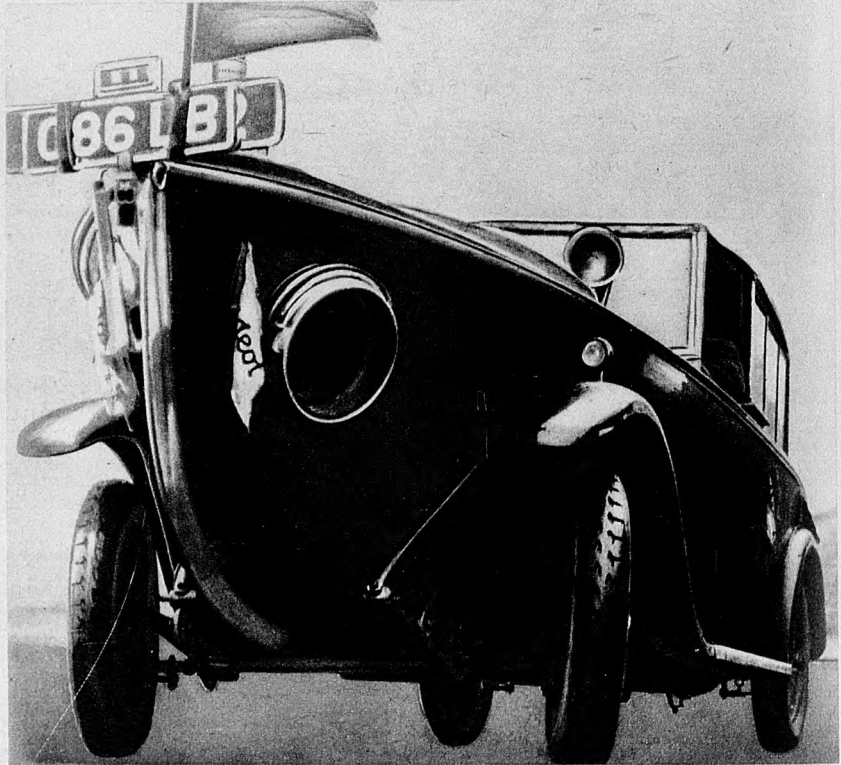

Az FTC senior mezei futóversenyének startja (Schäffer felv.)

A harmadik gól a Ferencváros—Vasas mérkőzésen (Schäffer felv.)

AUTÓ

Autó, amelyen a vízen és szárazon egyformán közlekedhetünk. Próbatúráját most végezte el Párizs és London között a legteljesebb sikerrel

A kifogástalanul kezelt kocsitka az

metezi, annak lakkozása, fém-, bőr- és üvegalkatrészei ragyogó fényüket megőrzik, régi kocsija eredeti színét visszakapja. A motor karbantartásánál nélkülözhetetlen. Ingyen bemutatja Apoth. Max Wagner, leipzig vegyészeti gyár vezérképviselője:

AUTOZAUBER

Ha mosás helyett autóját, motorke-

rékpárját ezzel per-

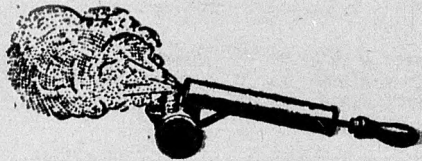
Apoth. Max Wagner, leipzig vegyészeti gyár vezérképviselője:

GROSZ DEZSÓ

VII. ker., Akácfa uca 18. Telefon: hívó J. 405-34

Még ma kérjen egy mintaküldeményt

Nyáron fontos, télen nélkülözhetetlen

Háromszor annyi ideig tart a kocsija, ha „AUTOZAUBER”-rel tisztítja

Vidékre ingyen esomagolás

Irt

S
An
nem
híre
Csó
Sze
terv
repe
aka
gad
aho
adj
szin
szer
gya
ház
rás
hog
adó
zik
rez
kap
szer
elb
szin
dar
csal
viss
A V
val
tokk
jelk
szer
lige

rás, a
totta,
pénzt
pézt
nincse

Széplábu Anna, regenye

II. rész

Irtta Faraçó Sándor

Széplábu Anna és férje, Koltay András jólében élnek Budapesten, de nem boldogok. Koltay András, aki már híres tró lett, nem hű a feleségéhez. Csókolózik a nőrsz-szel és viszonya van Szepliget Margittal. Andrásnak az a terve, hogy legújabb darabjának főszerepét Margittal játsszta el, de nem akad direktor, aki a darabot így elfogadná. Anna este a Fészekbe megy, ahol Mészáros Giza azt a tanácsot adja Annának, hogy lépjen újra színpadra, ha az urát vissza akarja szerezni. Anna le is szerződik a Magyar Színházhoz, de fellépését a színház titokban tartja a premiérig. András is csak a premiéren tudja meg, hogy Anna az új primadonna. Előadás után Anna a kislával elköltözik a lakásáról és Kulinda tanár szerez neki lakást. Koltay András észbe kap és rájön arra, hogy csak Annát szereti. Szaktl Szepliget Annával és elboesájlja a nőrszöt. Aztán a Víg-színházba megy, ahol átadja legszebb darabját, de kiköti, hogy a főszerepet csak a felesége játszhatja. Így akarja visszaszerezni a vérgsértelt asszonyt. A Víg-színház meg is állapodik Annával, de a darab szerzőjének nevét titokban tartja. András türelmellen és felkeresi Annát új lakásán. Anna szemrehányást tesz neki, mert Szepligeti Margitnak pénzt adott.

— Ezt nem is tagadom. De az a forrás, amely magának ezt a hírt szállította, miért hallgatta el, hogy ezt a pénzt végkielégítésként adtam... Ez a pénz volt az ára annak, hogy többé nincesen egymáshoz semmi közünk.

— Nem hiszek magának — mondta Anna.

András lehajtotta a fejét.

— Hígyje el, hogy nem hazudok! — mondta.

— Úgy érzem, hogy minden szava hazugság. És mondja, kedves férjem, mi okozta ezt a nagy páfördulást? Hí-szen néhány héttel ezelött semmit se törödött velem. Úgy bánt velem, mintha nem is lennék abban a házban.

— Bocsásson meg!

— Ezt nem lehet megbocsátani. Oh, én nagyon jól tudom, mi hozta hozám. Látott a színpadon.

— Gyönyörű volt! — mondta András.

— Igen, pillanatnyilag feltámadtak magában a régi emlékek. Eszébe jutott, hogy mégis csak voltunk már mi ketten boldogok. Aztán hiúság is vegyült ebbe a dologba, szerette volna a ragyogó művésznöt az oldalán. Az egyszerű polgárasszony nem kellett. Nos, ha mint polgárasszony nem kellek, akkor maga meg nem kell nekem, a művésznőnek...

— Anna, érzem, hogy nagyon boldoggá tudnám tenni.

— Én ezt nem érzem. Tudom, hogy egy hét múlva ismét olyan boldogtalan lennék, mint azelőtt. Nekem már nincsen semmi szükségem magára. Már kenyér van a kezemben. Kevés pesti színész nő keres annyit, mint én. És most a Víg-színházból is kaptam ajánlatot...

— Vállalja?

— Természetesen, mert nekem és a fiannak sok pénzre van szükségünk. Gondoskodnom kell a jövőről is. Mi lesz velem, ha megöregszem...

— Szóval, nem engedi meg, hogy közeledjem magához?

— Nem.

— És mi lesz a fiammal?

— Itt marad nálam, amíg a bíróság dönt.

— És ha ebbe nem nyugszom bele?

— Bele fog nyugodni.

— Ha erőszakkal viszem el?

— Akkor ellenállok és nem adom.

Ezzel Anna sarkonfordult és magára hagyta Andrást, aki megszegyenülten lávozott. És aztán Anna egyedül maradt a tükörrel. Belenézett. És amint nagyon nézte magát, látta, hogy könnyek sajtolódnak a szemébe. Meghatározatlan érzés uralkodott rajta. Nem tudta, hogy mi az, amit most érez. Nem tudott gyűlölettel gondolni Andrára. Sokkal erősebb szálak fűzték a férfihoz, semhogy el tudta volna őket hirtelen szakítani. Az az Anna, ott a tükörben, mintha azt mondta volna neki:

— Szeretem Andrást...

De az igazi Anna, a valóságos Anna a tükör előtt vállat vont és csendesen állapította meg:

— Nem szeretem...

De a könnyeket nem lehetett elfojtani.

És amikor még mindig ott állt a tükörnél, a nőrsz rohant be hozzá lelkendezve:

— Nagyságos asszony — mondta, — nagy dolog történt.

— Micsoda? — kérdezte Anna.

— A Pista megszólalt.

— Mit mondott?...

— Nem hallom tisztán, hogy mit mond...

Anna kirohant a másik szobába. Ott feküdt pirosan, mosolygva és kalimpálva az édes apróság. Még gügyögött, de olykor egy-egy értelmes szó hagyta el az ajkát...

— Figyeljen, nagyságos asszony! — mondta a nőrsz.

Tisztán lehetett hallani egy szót:

— Papa, papa! — mondta a gyermek...

— Az apját hívja — mondta szomorúan a nőrsz. — Már sok gyerekkel volt dolgom, de még egyik sem mondta ki az apja nevét először. Mindegyik az édesanyja nevét emlegette.

— Van ennek valami jelentősége? — kérdezte Anna meghatottan.

— Én nem tudom — mondta a nőrsz és kiment a szobából...

Anna ölbekapta a gyermeket, leült vele egy székre, meghatottan magához szorította:

— Pistukám, lelkem — mondta, — ne hívd az apádat! Az apád rossz volt! Az apád rosszat csinált szegény mamával! De egyszer mégis vissza fog jönni. Pista lelkem, visszaszjön, szépen, elegánsan, daliásan, úgy bizony, Pistukám lelkem! Fehér lovon jön vissza, mint egy mesebeli királyfi, elviszi innen az anyukát meg a Pistukát is, úgy bizony, Pistuka, lelkem.

A gyermek persze mindebből egy szót sem értett és tovább nyöszörgött:

— Papa, papal

— Mondd az édesanyádnak nevét is — mondta Anna.

De erre a gyermeket nem lehetett még rábírní.

— Hívja az apját — mondta csendesen. — A legszívesebben én is idefeküdnék melléd a bölcsőbe és mondanám folyton:

— Papa, papal

V. fejezet.

És a papa ezalatt már otthon volt. Az íróasztala fölé hajlott és az utolsó simításokat végezte a darabján. Két egészen új jelenetet írt belé. Amikor készen lett a munkájával, fogta a kéziratot és felvitte a Vígszínház irodájába.

— Még nem lehet elküldeni a tele-ségemnek — mondta.

— Miért nem?

— Mert megismerné az írásomat. Gépeltessék le és azonnal küldjék el. Mondják, hogy egy holland fró írta és a neve Van Huelsenbrock.

És Széplábú Anna másnap megkapta a darabot. Csak éjszaka ért rá a szerepét tanulmányozni, mert nappal fontos dolga volt a Magyar Színházban. Este, lefeküdt az ágyába és a lámpafénynél olvasni kezdett.

Az első felvonást nagyszerűnek találta.

A második felvonás elején szinte felkiáltott a meglepetéstől, mert a következő jelenetet olvasta:

(A férfi és a barátja a szalónban ülnek.)

A férfi: El kellett hagynom a feleségem, mert ő elhagyott engem. És most futok utána, mint a pillé az éjszakai lámpa fénye után. Érzem, hogy nekimegyek majd a fénynek és el fogom égetni magam. Szerencsétlen vagyok...

A barát: Annyi asszony van!

A férfi: Ilyen asszony csak egy van...

A barát: Nem hajlandó visszatérni?

A férfi: Esze ágában sincs.

A barát: Keresd fel őt!

A férfi: Már voltam nála... Láttam őt is és a gyermekemet is. Leborultam eléje, meg akartam csókolni a ke-

zét, de nem hagyta. Könyörögtem neki, szinte térdénállva, alázatosan, mint egyszerű parasztok az oltár előtt, de nem hagyta... elulási-tott... A másik szobában sírt a gyermekem.

A barát: El kell menni hozzá megint!

A férfi: Ennyiszer aláztam meg magam...

A barát: Ha szereted, akkor milliószor meg kell aláznod magad...

A férfi: Én úgy tudtam, hogyha egy nőt utól akarsz érni, akkor ne fuss utána...

A barát: Ez egy aforizma. És egy aforizmával még senki sem tudta visszahódítani a feleségét...

A férfi (kétségbeesetten): Szeretem! Szeretem!

Lámpafénynél olvasni kezdett...

A barát: Ne nekem mondd, hanem neki. Most hol van az asszony?

A férfi: Visszatért a színpadra...

A barát: Láttad?

A férfi: Láttam...

A barát: Milyen volt?

A férfi: Mint egy angyal, aki leereszkedett, Mint egy szent, aki fölemelkedett. Ott ültem a páholyban azazal a nővel...

A barát: Micsoda nővel?

A férfi: Aki miatt szakítottunk. És abban a pillanatban meghalt számomra az a nő, aki mellettem ült. Csak a feleségem láttam ragyogón és diadalmasan a színpadon. Éreztem, mellettem a szeretőmmel, hogy soha, de soha ennyire nem szerettem a feleségemet...

A barát: Szóljak neki?

A férfi: Örökre hálára köteleznél...

A barát: Még ma elmegyek hozzá...

A férfi: Mondd meg neki, hogy könyörüljön rajtam. Mondd meg neki, hogy soha, soha senkit sem szerettem, csak őt. Ma az apagyilkosoknak is megbocsátanak, olyan kevesen vagyunk. Én nem követtem el olyan nagy bűnt...

A barát: Megyek...

A férfi: Most rögtön!

A barát (feláll): Isten veled...

A férfi: Az életem van a kezében... Szeretem!

Anna ijedten dobta el a darabot. És azonnal a telefonhoz rohant. Felhívta a Víg-színház igazgatóságát és türelmetlenül várta a jelentkezést.

— Halló, itt Széplábú Anna — mondta.

— Parancsol, kedves művésznő?

— Ki írta ezt a darabot, amelyet küldtek nekem?

— Van Huelsenbrock...

— Ki ez a Huelsenbrock?

— Egy hollandus író...

— Mikor írta ezt a darabot?

— Vagy hat esztendővel ezelőtt.

— Csodálatos! — mondta Anna.

— Miért, kedves művésznő? — kérdezte Jób, — talán nem tetszik a darab? Van Huelsenbrock nagyszerű író!

— Csodálatosan szép a darab. Csak egy baj van vele.

— Micsoda, az istenért? Mi nagyon bízunk ebben a darabban...

— Bizhatnak is benne, mert gyönyörű. De olyan, mintha rólam volna...

— Ez csak egy csodálatos véletlen lehet — mondta az igazgató. — De ez nem akadályozza meg abban a művésznőt, hogy eljátsza?

— Főttétlenül eljátszom! Sőt, még sosem volt ennyi kedvem egy szerephez... Pedig prózai...

— Nagyszerűen meg fogja csinálni...

— Ezt hiszem én is, igazgató úr! Holnap bejövök és megkezdhetjük az olvasópróbát. Ki fordította a darabot? Az igazgató nem tudott azonnal válaszolni, de aztán kibökte:

— Csillag Adorján!

Ez a kijelentés nagy nehézségeket okozott később az igazgatóknak. Érezte, hogy be kell vonnia most már a dolgozóba a kitünő műfordítót is. Ez még a délelőtti folyamán megtörtént Csillag eleinte szabadkozott, de amikor megtudta, hogy miről van szó, beletenygódott abba, hogy ő fog szerepelni a hollandi darabban, mint magyar fordító.

Csak egy kételye volt Csillagnak.

— Mindenki tudja rólam, hogy nem tudok hollandusul. És aki nem tud hollandusul, az ne fordítson hollandusból...

— Azt fogjuk mondani, hogy nyers fordítást kaptál — mondta az igazgató s ebben meg is állapodtak. Másnap már kommunikáltak is a lapok, hogy a Víg-színház legközelebbi újdonsága egy nagy hollandi írónak, Van Huelsenbrock egy darabja, amelyet a kitünő Csillag Adorján fordított magyarra és a darab főszerepét Széplábú Anna fogja eljátszani. Senki sem tudta, hogy Van Huelsenbrock úr nem létezik. Ez csak egyetlen helyen tűnt fel, a budapesti hollandi követségen. Itt bizony nagy fejtörést okozott, hogy ki is az a hollandus író polgártárs. Átböngésztek gyorsan valamennyi holland irodalomtörténetet és lexikont, de bizony nem akadtak Van Huelsenbrock író úr nyomára. A lexikonban találtak ugyan egy hasonló nevű urat, aki azonban nem az irodalom terén, hanem az aidami

nagyon
rt győ-
szóna...
véletlen
— De
a mű-

t, még
szerep-

inálni...
ató úr!
jük az
arabot?
nal vá-

ségeket
Érezte,
a do-
Éz még
Csillag
r meg-
elenyu-
pelní a
ar for-

nak.
gy nem
m tud
landus-

y nyers
gazgató
ap már
a Vig-
a egy
uelsen-
kitűnő
rra és a
a fogja
y Van
ez csak
dapesti
nagy
a hol-
gészték
dalom-
y nem
r nyo-
an egy
n nem
aidami

sajt nemesítése körül szerzett hervad-
hatatlan érdemeket. A derék sajt-
kutatóról mégsem lehetett föltételezni,
hogy színdarabot írt. A hollandi követ
ezért fel is hívta telefonon, a kommü-
niké megjelenése után a Vígsház
igazgatói irodáját, ahol nagy zavarba
hozta az urakat. A színház drama-
turgja volt éppen a telefónnál. A dra-
maturg természetesen mindenbe bele-
vott avatva, ő tudta, hogy Huelsen-
rock úr neve koholt név. A beszélgetés
kissé akadozva indult és a következő-
képen folyt le:

— Halló, itt holland követség —
mondták a telefónba.

— Itt a dramaturg, a Vígsház
dramaturgja...

— Kérem, bocsássanak meg az urak,
hagy zavarjuk, de olvastuk, hogy egy
holland szerzőt hoznak ki Budapesten.

— Igen, Van Huelsenbrockot —
mondta a dramaturg.

— Kérem, ki az a Van Huelsen-
brock?

Halló itt hollandi követség ... Halló itt Vígsház ...

— Ezt a hollandi követségnek igazán illik tudni — mondta a dramaturg.

— Kérem, mi tudunk valami Van Huelsenbrockról, de az sajtgyáros volt.

— Annak a fiáról van szó — mondotta a dramaturg megkönnyebbülten...

— Modern író?

— Egészen modern.

— Kérem, akkor valami hiba van a kréta körül.

— Micsoda?

— Ez a Van Huelsenbrock már százötven éve halott...

— Erről én igazán nem tehetek — mondta Komor Gyula és letette a kagylót.

Igy intéződött el az affér a hollandi követséggel. De a holland követ nem hagyta ennyiben a dolgot. Azonnal táviratot menesztett hazájába, hogy kutasassák fel Huelsenbrock íróit. És a táviratra válasz is jött, amely így szólt:

„Van Huelsenbrock újságíró a Nieuw Rotterdamsche Kuriernél.“

Ezzel a távirattal a kezébe rohant fel a hollandi követségi titkár a Vig-színház irodájába.

— Kérem, megvan Van Huelsenbrock. Itt a távirat.

— Nagyon örvendek — mondta a dramaturg. De aztán elkomorodott. Ha van egy Van Huelsenbrock nevű író, akkor az biztosan igényekkel fog föllépni... És ha igényekkel lép fel...

— Milyen rovatot vezet az az újságíró? — kérdezte.

— A vizállást.

— Nagyon tehetséges író...

— Meghívják a premiérré?

— Nekünk nincsen ahhoz pénzünk — mondta a dramaturg.

— Mikor lesz a premiér?

— Mához három hétre.

— Köszönöm — mondta a követségi titkár. De agyában egy kedves terv égett. Büszke volt arra, hogy a magyar kultúra egyik reprezentáns színpada holland szerzőt hoz. Azt belátta, hogy ezt a szerzőt a színház nem hívhatja meg, mert ez sok pénzbe kerül.

— Tegyük egy szívességet a színháznak — mondta a titkár a követnek.

— A magyar-holland kultúrkapcsolatok kimélyítése érdekében hívjuk meg ezt a Van Huelsenbrockot...

— Nagyszerű ötlet — mondta a követ.

— Hogyan fog örülni a színház...

— Küldje el, titkár úr, a táviratot.

— Legyen nyugodt, követ úr, még ma elmegy...

VI. Fejezet.

Az ezpresszvonat sebességével Hollandiában, a gyönyörű Rotterdamban kell repítenünk az olvasót, abba a városba, amelyet a legisztábbnak mondanak a világon. A rotterdami asszonyok éppen olyan gonddal tartják tisztán az uccát, mint a lakásukat, a cselédnők éppen úgy felsúrolják az ucca kövezelét, mint a konyhát. A villanegyedben, amely a város centrumától északra van, egy kicsiny családiházban lakott a Van Huelsenbrock-család. A férj, aki egy rotterdami újság vizállás rovatát vezette, reggeltől estig benn volt a szerkesztőségben, mert Hollandiában sok a víz és nagyon sokat kell írni róla. Az embereket minden eseményen túl a *Zuider See* érdeklí, amely évszázadok során hatalmas területeket rabolt el a mélyen fekvő országokból, egyre beljebb áradva az Alföldön. Huelsenbrock úr volt a *Zuider See* legalaposabb ismerője, pontosan tudta, mikor kezd áradni és apadni és azt is pontosan tudta, hogy hány centiméterrel haladtak előre azok a munkálatok, amelyekkel a hollandi kormány vissza igyekezett hódítani a tengertől a földet. Huelsenbrock úrnak ezért igen fontos pozíciója volt a nagy rotterdami újságnál. A család a feleségből és két gyerekből állott. De különösképpen este, amikor a gyerekek hazajöttek a játszótérről, magyar szavakat kiáltoztak egymásnak. Nem mintha magyarul tudtak volna, de sok magyar szó hagyta el ajkukat és amikor hazajöttek, így köszöntötték édesanyjukat:

— Jó estét, anyuka.

Ezt nem hollandusul mondták, hanem magyarul és jó reggelt-tel köszöntötték a napot, jóéccakáttal az éjszakát,

amikor belebujtak fehér ágyukba, hogy a nagy week-endekről álmodjanak.

A Huelsenbrock-fiún és kislányon kívül egy harmadik gyerek is volt a szobában. Eppen olyan ágya volt, mint a másik kettőnek, ugyanazt kapta ő is ebédre, ugyanoda járt játszani, ahová a másik két gyerek, de különösképpen ő nem week-endekről, hanem talán Hunyadi Jánosról vagy Kossuth Lajosról álmodott.

A kislíut Jancsinak hívták. Egy szép napon egy pap hozta őt a házba, a kedves öreg tiszteletes elmondta akkor, hogy valahol messze kelet felé van egy város, ahol sápadtak a gyerekek, mert a szüleiknek nincs pénzük tejre és ennek a városnak a gyerekei bizony rászorultak a hollandi jólétre.

— Hol van az a város? — kérdezte Huelsenbrock úr.

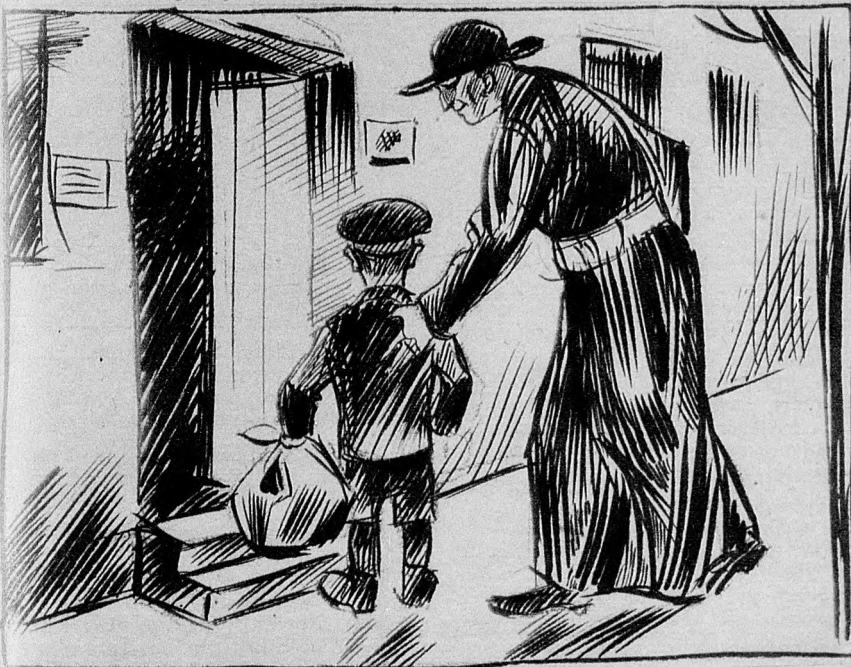
— Keleten; a neve: Budapest — mondta a pap.

Huelsenbrock úr gondolkodni kezdett és miután nagyszerűen ismerte a vízszakmát, megállapította, hogy ott

folyik a Duna, a kontinens legnagyobb folyója és már erre a Dunára való tekintettel is, nagyon szívesen látta házában a kis magyar fiút.

Jancsi már egy hónapja volt a Huelsenbrock-háznál. Allandóan együtt volt a hollandi gyerekekkel és míg Jancsi egy szót sem tanult meg hollandul, addig a hollandi gyerekek Jancsi körül szépen törni kezdték a magyar nyelvet és az öreg Huelsenbrock papa is hangos jó reggelttel csókolta fel álmából gyerekeit.

Jancsi az első napokban bizony rosszul érezte magát. Nem ízlettek neki a hollandus ételek, úgy találta, hogy még a libának is halszaga van, mert a hollandusok hallal tömik a libát is... Jancsinak nem ízlett semmi, napokig nem nyúlt az ételekhez, nem bírta megenni a félig sült véres húsokat és a kemény hollandi tésztaakat. Bizony éhesen kelt fel ebéd után. Huelsenbrock néni, aki hamar szeretetébe fogadta a szép, kedves és okos magyar fiút, nem győzött csodálkozni azon, hogy miért

Egy pap hozta őt a házba

nem eszi meg a gyerek az ő kitünő főzt-jét. A főzelék is ehetetlen volt Jancsi számára, mert Hollandiában sós vízben főzik a főzeléket és minden rántás nélkül tálalják fel. A harmadik napon sírva találta szobájában Huelsenbrockné Jancsit.

A gyerek törte valahogy a német nyelvet, ezért az asszony németül kérdezte meg:

- Mi bajod van?
- Éhes vagyok — mondta Jancsi.
- Hát miért nem eszel?
- Nem ízlik.
- Hát mit főzzek neked?
- Borjúpörköltet — sírt a Jancsi.

Huelsenbrockné még életében nem hallotta ennek az ételnek a nevét. De nem volt rest, elment az egyik előkelő étterembe és felkereste a főszakácsot. Egy fél forintot nyomott a kezébe és így szólt:

— Tudja maga, mi az a borjúpörkölt?

— Az valami magyar étel — mondta a szakács.

— Hogyan kell azt csinálni?

A szakács megvakarta a fejbűbját.

— Én nem tudom, mert az itt nem kell a kutyának sem, de van itt egy magyar kukta, az majd megmutatja.

Huelsenbrockné megállapodott a magyar kuktával, hogy másnap délben eljön hozzájuk és borjúpörköltet készít. A kis kukta nagyon örült ennek a feladatnak és miután másnap ügyis szabadnapos volt, megjelent a Huelsenbrock-házban. Jancsi nem tudott semmit az egészsről. Nagy sürgés-forgás volt a konyhában, a kis kukta úgy parancsolt, mint egy hajókapitány a parancsnoki hídon. Ismeretlen és különös vegyszereket hozott, valami piros mérget, amelyet paprikának nevezett. Huelsenbrockné tágranyílt szemmel bámulta a kukta munkáját, az egészsből nem értett semmit, de amikor megkóstolta a kukta főztjét, egyszeriben felragyogott az arca. Aztán következett az ebéd ideje.

Huelsenbrock úr, a kövér vízállás-rovatvezető korában jött haza a szerkesztőségéből, mert tudta, hogy valami merénylet készül a gyomra ellen.

Az asszony nem engedte be őt a konyhába.

Huelsenbrock úr kényszeredetten ült az asztalhoz és el volt készülve a legrosszabbra.

Az ebédlöben megütötték a gongot.

A hollandi gyerekek gyorsan ott termettek az asztalnál, de Jancsi nem követte őket, ott ült a szobában és búszult. Huelsenbrockné érte ment:

— Gyere ebédelni, Jancsi — mondta.

— Nem eszek — mondta Jancsi durcásan. — Adjon nekem a néni tejet és sajtot.

— Csak gyere — nógatta Huelsenbrockné.

Jancsi kedvetlenül ballagott be az ebédlöbe, a szeme könnyes volt, eszébe jutott az édesanyja főzje, a párolgó finom káposztaleves, aztán a finom, piros borjúpörkölt és a túrós csusza, amit Jancsi jobban szeretett talán az életénél. És most ezek az emberek megint rossz, hazzagú dolgokat fognak neki adni, Istenem, miért adlak őt a gyermeknyaraltatási akcióba, miért küldték őt a távoli Hollandiába.

Huelsenbrock és a felesége égtek a kíváncsiságtól.

A szobalány behozta a levest. Jancsi szemorúan elfordította fejét, tudta, hogy ismét a szenvedés jut számára osztályrészül. Huelsenbrockné a tányérokba kanalazta a levest és így szólt:

— Egyél Jancsi.

— Nem eszek — durcáskodott a fiú és a szemében könnyek ragyogtak.

— Csak egyél — folytatta az asszony. — nézd meg legalább, mi van előttem!

Jancsi megadással tekintett a tányérba. Az orrát kellemes illat csapta meg és nem akart hinni a szemének, amikor látta, hogy káposztaleves van előtte. Bizalmatlanul merítette kanalát a levesbe, félt, hogy héring van a káposzta alatt, mint minden ételben Hollandiában.

Aztán megízlelte a levest. Most már fölragyogott a szeme, nagy izgalom fogta el és nagy gyorsasággal kanalazni kezdte a levest. A Huelsenbrock-család követte a kisfiú példáját, látszott raj-

tuk, hog
lán mi
életükbe
szem Jan
esőppig
örömitől

— Ez

Rub
B
Kabá

Crepe
Kele

D
Tör

Nanso

Hői
Ha

Csip

Pyjan

és
Vál

RI

di

Kirá

Szerkesztői üzenetek

Pegazus. Levelében azt írja, hogy a szerkesztőségi klikkek nem engedik érvényesülni. Megnyugtadjuk, szerkesztőségi klikkek nincsenek. Ha jó a novellája, akkor elfogadják biztosan.

Rouge. Az ajak-rúzsnál nagyon kell vigyázni, mert sok gyártmányban mérges anyagok vannak és ha az ajak fel van repedve súlyos betegséget kaphat.

Köhler János. Paramount—Famous—Lasky Studios 5451 Marathon Street, Hollywood, Calif.

Egy rajongó olvasó. Várkonyi címe: Victor Varconi, Cecil B. de Mille Studio, Culver City, Calif. Petrovits címe: Petrovic Svetiszlav, Berlin W. 10., Herkules-Haus, Herkules-Brücke.

Fellengző. A maszkirozás külön tudomány, amit külön tanítanak a színháziskolákban. Különösen karrekterszerepeknél van nagy jelentősége. A jó maszki már fél siker. De nem értjük, hogy miért akarja megtanulni a maszkirozást, ha nem akar színész lenni?

Olvasó. Ez az író nem fogad soha senkit sem, még a kollégáit is nehezen. Kissé külön ember.

Falusi kislány. Levele után ítélve kizártnak tartjuk, hogy Pesten érvényesülni tudjon. Maradjon otthon.

Epreskert. Már nem lehet beiratkozni. Majd szeptemberben.

Tivadar. 1. Márkus Emma. 2. Király Ernő. 3. Nem szabad általánosítani. Nyugodtan megbízhat lenne. 4. Menjen férjhez.

Kétkedő. Igaza van. A színész mindig más ember az életben. Amit a szerepeiből a nappali életébe belevisz, csak póz. Belülről ő is olyan gyarló, mint más.

A rejtelmes India felé

Sven Hedin páratlanul érdekes könyve, az általa felfedezett ismeretlen tájakról. A csodaszép vászonkötésű munka 2 kötetben jelent meg, de külön-külön is önálló egész. Egy kötet ára 6 pengő portó 60 fillér. Megrendelhető a

Délbáb kiadóhivatalában,
Budapest, VII. kerület, Dohány utca 12

Délbáb

luk, hogy ők is bizalmatlanok, de az-
lán mindnek ragyogott az arca, még
életükben ilyen jót nem ettek. Minden
szem Jancsira irányult, aki az utolsó
csöppig kikanalazta a levest, azlán
örömtől repeső hangon szóla't meg:
— Ezt a levest anyuka küldte?

(Folytatjuk)

Ruha- és kabátszövetek
Bársonyujdonságok
Kabátbélések, műselymek,
szaténok, libertyk
Crepe de Chinek, georgettek
Kelengyevásznak, siffonok
Damasztok, anginok
Törülközők, zsebkendők
Nansoue fehérneműbatszok
Női kombiné-ujdonságok
Harisnyák, kesztyűk,
pullowerek
Csipke- és szalagkülön-
legességek
Pyjama- és pongyolaflanellók

Csodásan szép
és pazar választékban!
Válogatott minőségben,
szerény áráért!

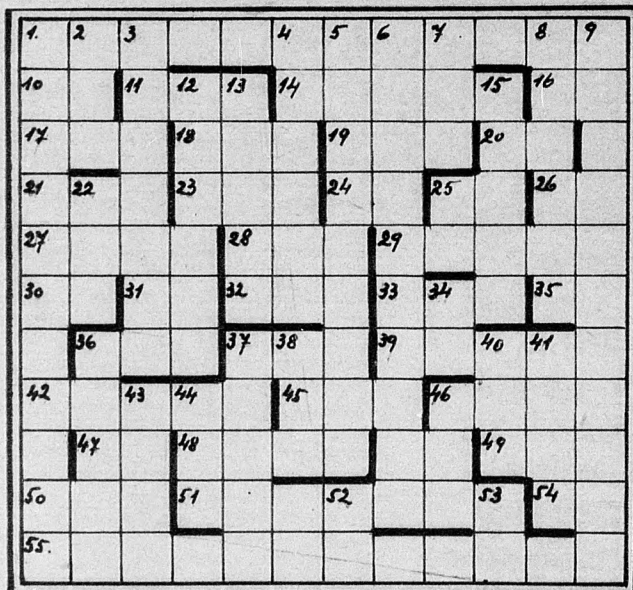
Klein Antal

divatnaggarúh ázában

Király ucca 53 sz.

(Akáca ucca sarok)

47. sz. keresztrejtvény. Készítette: Sz. R.

Vízszintes sorok:

1. Híres festőművész
10. Német előjáró-
járó szócska
11. Mutatószó
14. Nagy szoba
16. Felettünk van
17. Angol kocsí
18. Női név
19. Segédige
20. Névelő
21. A „hú“ költői
alakja
23. Évszak
24. Mássalhangzó fonetikusán
25. Régi pénzegység rövidítése
26. Idegen névmás
27. Neves publicista vezetőneve
28. Az ajtó tartozéka
29. Zeus lánya
30. Mérőegység fonetikusán
31. Egy magánhangzó közbeszúrásával ige
32. Visszafelé olvasva napszak
33. Ugyanaz, mint vízszintes 11.
35. Egy magánhangzó közbeszúrásával az autó is ez
36. „Tanács“ idegen nyelven
37. Ugyanaz, mint vízszintes 19.
39. Visszafelé olvasva: járomű
42. Erre száll a bátor ember
45. Ezt teszi a sport
46. Tengeri fürdő
47. Visszafelé olvasva: idegen névelő
48. Ismét
49. A háboruban sok katoná kapta és adta
50. Svéd férfinév
51. Égi kegyelem
54. Visszafelé olvasva: rag
55. Bulgária egyik része

Függőleges sorok:

1. Szomorú emléküldők
2. Királynő neve
3. Megszűnés indus nyelven
4. Sokan szórakozásból teszik
5. Papi öltözék

6. „Nagyszerű“ más nyelven
7. Külföldi pénzegység
8. Céltaianul járkál
9. Tériszony
12. „Egyesülés“ más nyelven és fonetikusán
13. Magasabbrangú katoná

sorok: 1. Dselal ed-din Rumi 2. Ithaka 3. An 4. Bileám 5. Okl 6. Lee 7. Un 8. Ri 9. Tsa 10. Aeneis 11. Eru Narthus Friga 14. Eos 15. Simi 18. Gnu 19. Rotá Romana 22. Rro 23. Aj 26. Bibe 28. Svéd 29. Tomi 32. Lis 33. Aa 34. Revü 36. Minció 37. Oné 38. Lep 42. Troa 44. Etus 46. I. H. S. 47. As 48. Iro 50. Tiara 51. Hopp 52. Iva (Avi) 55. Aloisi 56. Meg 58. Kor 61. Man (Maire) 62. Ist 63. Bon.

Előfizetési ár:

½ évre 3 pengő 50 fillér, ½ évre 7 pengő.
Ausztriában példányonként 60 Groschen

Felelős szerkesztő és kiadó: PAIZS GÉZ
Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI MŰ-
INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat Rt. mélynyomó-körforgógépein,
Budapest, VII, Dohány ucca 12 szám

15. A francia forradalom egyik alakja
22. Visszafelé olvasva: hónap neve más nyelven
25. Kérdőszó
34. Két egyforma mássalhangzó
36. Német író vezetékeve
37. Ezt kenik a kenyérre
38. „Levegő“ más nyelven
40. Szerb város
41. Az emberi szervezetben sok van
43. Német kikötő
44. Szesz
46. A betegség jele
52. Pájdalom felkiáltása
53. Egy magánhangzó közbeszúrásával évszak

A 46. számú keresztrejtvény helyes megfejtése. Vízszintes sorok: 1. Diabolus római 12. Strike 13. Nelsen 16. Eh 17. Allegria 20. Nu 21. Latera 24. Somme 25. Akba 27. Justitia 30. La 31. Imola 33/a Város 33. Embolia 39. Erem 40. Et 41. Dienest 43. 43/a VI 44. Eh 45. Dnieper 47. A mű 48. Itu (uti) 49. Ielthiosorus 53. Nis 54. Jos 55. An 56. Mos 57. Róka 59. Pax 60. 61. Em 62. Ir 63. Borpárolgás 64. Mál 65. ral insanity 65. Juv 66. Minerva. Függőleges sorok: 1. Dselal ed-din Rumi 2. Ithaka 3. An 4. Bileám 5. Okl 6. Lee 7. Un 8. Ri 9. Tsa 10. Aeneis 11. Eru Narthus Friga 14. Eos 15. Simi 18. Gnu 19. Rotá Romana 22. Rro 23. Aj 26. Bibe 28. Svéd 29. Tomi 32. Lis 33. Aa 34. Revü 36. Minció 37. Oné 38. Lep 42. Troa 44. Etus 46. I. H. S. 47. As 48. Iro 50. Tiara 51. Hopp 52. Iva (Avi) 55. Aloisi 56. Meg 58. Kor 61. Man (Maire) 62. Ist 63. Bon.